

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра фінансового аналізу та аудиту

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА (ПРОЕКТ)

на тему:

«Організація та методика аналізу фінансової стійкості та платоспроможності суб'єкта господарювання» (за матеріалами ТОВ «Управління громадського харчування та торгівлі»)

Студента 2 курсу, 12м групи,
спеціальності 071 «Облік і
оподаткування» спеціалізації
«Фінансова аналітика»

Співак Юлія Романівна

Науковий керівник
канд. екон. наук,
доцент

Барабаш Наталія
Степанівна

Гарант освітньої програми
Д.е.н., доц.

Гордополов Володимир
Юрійович

Київ 2020

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ	8
1.1. Економічна характеристика фінансової стійкості та платоспроможності суб'єкта господарювання	8
1.2. Фінансовий аналіз в системі управління фінансовою стійкістю та платоспроможністю суб'єкта господарювання	15
Висновки до розділу 1	19
РОЗДІЛ 2. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ	21
2.1. Характеристика інформаційного забезпечення аналізу фінансової стійкості та платоспроможності суб'єкта господарювання	21
2.2. Організаційно-інформаційна модель аналізу фінансової стійкості та платоспроможності суб'єкта господарювання	27
Висновки до розділу 2	33
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	34
3.1. Організаційно-економічна характеристика ТОВ «УГХТ».....	34
3.2. Загальний аналіз активів суб'єкта господарювання та джерел їх утворення	39
3.3. Методика аналізу фінансової стійкості суб'єкта господарювання	48
3.4. Аналіз платоспроможності суб'єкта господарювання	54
Висновки до розділу 3	58
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	59
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	65
ДОДАТКИ.....	74

ВСТУП

Ефективність фінансово-господарської діяльності суб'єкта господарювання визначається, в першу чергу, його фінансовим станом, який найбільш повно характеризує успіх підприємства як у виробничій сфері, так і у відносинах із контрагентами.

Сучасні економічні умови, в яких функціонують всі суб'єкти господарювання України характеризуються постійною волатильністю. На додаток до факторів зовнішнього середовища, негативний вплив на діяльність підприємств також має відсутність забезпечення відповідного рівня фінансової стійкості та платоспроможності. Це означає, що підприємствам стає все важче підтримувати стабільне функціонування і розвиток, вчасно і якісно виконувати взяті на себе економічні та фінансові зобов'язання, що неминуче призводить до банкрутства.

Стійкий фінансовий стан формується в процесі економічної діяльності підприємства. Визначення його на певну дату допомагає відповісти на питання, наскільки правильно підприємство управляло фінансовими ресурсами протягом періоду, що передував цій даті, як воно використовувало майно, яка структура майна, наскільки раціонально воно поєднувало власні та позикові джерела фінансування, яка віддача виробничого потенціалу.

Будучи фінансово-стійким, підприємство здатне «витримати» несподівані зміни ринкової кон'юнктури і не опинитися на краю банкрутства. Більш того, чим вище його стійкість, тим більше переваг перед іншими підприємствами того ж сектора економіки в одержанні кредитів і залученні інвестицій. Фінансово стійке підприємство вчасно розраховується за своїми обов'язками з державою, позабюджетними фондами, персоналом, контрагентами.

Визначення меж фінансово-економічної стійкості підприємства, відноситься до числа найбільш важливих економічних проблем, недостатність фінансової стійкості може привести до неплатоспроможності і відсутності в нього засобів для розвитку фінансово-економічної діяльності.

Фінансова стійкість та платоспроможність підприємства є невід'ємними поняттями ринкової економіки. Позитивні значення даних показників є підґрунтям для нормального функціонування підприємств і поступового зростання їх економічного потенціалу. Саме тому особливого значення набуває своєчасний та якісний аналіз ліквідності, платоспроможності і фінансової стійкості та пошук шляхів підвищення і зміцнення фінансової стабільності.

Систематичний аналіз платоспроможності, ліквідності та фінансової стійкості підприємства необхідний ще й тому, що дохідність будь-якого підприємства, розмір його прибутку багато в чому залежить від його платоспроможності. На рівень фінансової стійкості та платоспроможності підприємства також звертають увагу підприємства і банки, розглядаючи режим його кредитування та диференціацію відсоткових ставок.

Головною проблемою ефективного функціонування підприємств України сьогодні є відсутність такої комплексної оцінки фінансової стійкості та платоспроможності, яка б дійсно давала керівництву підприємства виявляти слабкі місця та приймати правильні управлінські рішення. Виняткового значення набуває визначення кількісних і якісних величин, які б характеризували стабільність, надійність підприємства як партнера в ринкових відносинах, його здатність маневрувати фінансовими ресурсами для досягнення ефективної підприємницької діяльності. Тому важливим є обґрунтування методики визначення фінансової стійкості підприємств, основних критеріїв та показників її визначення, встановлення місця цієї оцінки в системі фінансового менеджменту.

Питання аналізу фінансової стійкості та платоспроможності суб'єктів господарювання вивчали вітчизняні та іноземні науковці і практики, зокрема: І. О. Бланк, М. Д. Білик, А. В. Василенко, Л. А. Лахтіонова, Л. А. Костирко, І. Г. Ловінська, Ю. С. Цал-Цалко, Є. В. Мних, Н.С. Барабаш, Н. А. Мамонтова, О. А. Островська, А. М. Поддєрьогін, О. О. Терещенко, М. І. Баканов, Л. Бернстайн, В. Н. Ковальов, М. Метьюс, Г. В. Савицька, Д. Стоун, Е. Хелферт, А.Д. Шеремет та ін.

Аналіз економічної літератури свідчить про наявність різноманітних тлумачень сутності фінансової стійкості та платоспроможності підприємства, а також про відсутність єдиної думки щодо групування та способу обчислення показників їх оцінки. Незавершеність наукових розробок в області удосконалення управління фінансово-економічним станом підприємства й істотна практична значимість даної проблеми для розвитку підприємств підкреслює об'єктивний характер актуальності теми дослідження.

Метою випускної кваліфікаційної роботи є розвиток теоретико-методичних засад та обґрунтування методичних прийомів аналізу фінансової стійкості підприємств.

Виходячи з поставленої мети, **завданнями** написання випускної кваліфікаційної роботи є:

- дослідження сутності фінансової стійкості та платоспроможності підприємства та факторів, що їх визначають;
- обґрунтування необхідності, мети та основних завдань аналізу фінансової стійкості та платоспроможності підприємства;
- характеристика інформаційного забезпечення аналізу фінансової стійкості та платоспроможності підприємства;
- вивчення організаційно-інформаційної моделі аналізу фінансової стійкості та платоспроможності;
- характеристика показників фінансової стійкості та платоспроможності підприємства та методів їх оцінки;
- загальний аналіз фінансово-господарської діяльності ТОВ «УГХТ»;
- аналіз абсолютних та відносних показників фінансової стійкості та платоспроможності ТОВ «УГХТ»;
- формулювання пропозицій щодо підвищення рівня фінансової стійкості та платоспроможності ТОВ «УГХТ».

Об'єктом дослідження є процес аналізу фінансової стійкості та платоспроможності підприємства (на прикладі ТОВ «УГХТ»).

Предметом дослідження є теоретичні і методичні аспекти аналізу дослідження фінансової стійкості та платоспроможності підприємства.

Методи дослідження. Теоретичну основу роботи становить діалектичний метод пізнання, який забезпечив вивчення фінансових відносин підприємств в їх розвитку, взаємозв'язку та взаємозалежності. В процесі дослідження використовувались такі методи: групування, порівняння, аналіз відносних показників (коефіцієнтів), нормативний, статистичний, аналітичний, табличний, графічний.

Були використані наступні комп'ютерні програми для вводу та аналізу даних: Microsoft Word, Microsoft Excel.

Інформаційна база. Під час написання випускної кваліфікаційної роботи в якості інформаційної бази використовувалися наукові публікації та монографічні видання, присвячені проблемам фінансової стійкості та платоспроможності підприємства та їх управлінням, законодавча база України, матеріали лекцій та презентацій, внутрішні документи та фінансова звітність ТОВ «УГХТ» за 2015-2019 роки.

Наукова новизна одержаних результатів. Новизна одержаних результатів полягає в теоретичному обґрунтуванні концепції аналізу фінансової стійкості та платоспроможності підприємств та розробці рекомендацій щодо покращення рівня фінансової стійкості та платоспроможності ТОВ «УГХТ», що включають елементи стратегічного і тактичного управління структурою майна та джерелами фінансування підприємства з метою максимізації прибутку і зниження фінансових ризиків.

Практичне значення одержаних результатів. Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості застосування розроблених пропозицій і рекомендацій на підприємствах з метою вдосконалення механізму забезпечення фінансової стійкості та платоспроможності підприємства з

використанням інструментів стратегічного і тактичного фінансового менеджменту.

Обсяг та структура роботи. Випускна кваліфікаційна робота викладена на 64 сторінках, складається із вступу, трьох розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел у кількості 74 та додатків.

Результати випускної кваліфікаційної роботи знайшли відображення в статті «Аналітичне забезпечення управління фінансовою стійкістю підприємства», опублікованій у збірнику наукових статей студентів КНТЕУ, які здобувають освітній ступінь магістра «Фінансовий аналіз та аудит».

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

1.1. Економічна характеристика фінансової стійкості та платоспроможності суб'єкта господарювання

Фінансовий стан суб'єкта господарювання є поняттям комплексним та вказує на рівень забезпеченості підприємства певним обсягом фінансових ресурсів, що необхідні для ведення ефективної господарської діяльності та своєчасного погашення своїх зобов'язань.

Фінансовий стан підприємства визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів [50].

Такі види діяльності, як виробнича, комерційна та фінансово-господарська впливають на фінансовий стан підприємства. Так, за умов без зупинного випуску та реалізації високоякісної продукції він покращується, а збої виробничих процесів, зниження якості продукції та складності з її реалізацією, навпаки, погіршують фінансовий стан підприємства, оскільки призводять до зниження обсягу надходження коштів, в результаті чого відбувається порушення його платоспроможності. Також ситуація може бути зворотною, оскільки брак коштів може призвести до перебоїв в роботі.

Отже, можна сказати, що фінансовий стан може позиціонуватись з двох сторін одночасно: як результат діяльності підприємства та як фактор подальшого розвитку підприємства. Цілком зрозумілою є підвищена увага до аналізу фінансового стану та аналізу фінансової стійкості у його складі, тому що це дозволяє здійснювати як заключний так і попередній контроль.

Кожний користувач, залежно від своїх цілей, оцінює фінансовий стан за різними критеріями. Так, наприклад, необхідною для кредиторів буде інформація про ліквідність підприємства, постачальників цікавить на скільки

платоспроможним є дане підприємство-покупець, а інвестори та власники контрольних пакетів акцій зосереджені на рентабельності та ефективності вкладеного капіталу.

Чимала кількість вітчизняних та зарубіжних вчених, серед яких: І.О. Бланк, І.Т. Балабанов, О.І. Барановський, Ф.Ф. Бутинець, М.І. Баканов, М.Д. Білик, Л.А. Лахтіонова, Є.В. Мних, Н.С. Барабаш, О.Г. Біла, О.М. Волкова, Т.В. Головка, Г.В. Савицька, Н.П. Дробот, В.А. Дуброва, О.Р. Квасовський, М.С. Абрютіна, В.В. Костецький, О.В. Кнейслер, В.В. Ковальов, Т.М. Ковальчук, Р. Лиса, В.Х. Бівер, О.В. Павловська, Н.О. Русак, В.К. Савчук, Р.С. Сайфулін, О.М. Стоянова, О.О. Терещенко, Е.Альтман, Л. Бернстайн, Н. Холт Роберт, М.Г. Чумаченко, А.Д. Шеремет та ін. у своїх працях приділяли увагу теоретичним основам і практичним методам забезпечення фінансової стійкості підприємств.

Фінансова стійкість являє собою складову фінансового стану підприємства і характеризує здатність суб'єкта господарювання функціонувати і розвиватися, зберігати рівновагу своїх активів і пасивів у нестійкому зовнішньому і внутрішньому середовищі, що гарантує його платоспроможність та інвестиційну привабливість у довгостроковій перспективі і в межах допустимого рівня ризику.

Фінансово стійкий стан передбачає постійне стабільне перевищення доходів над витратами, вільне маневрування грошовими коштами підприємства, здатність шляхом ефективного їх використання забезпечити безперервний процес виробництва і реалізації продукції, а також витрати на його розширення й оновлення [7].

Фінансово стійке підприємство має чимало переваг перед іншими підприємствами у випадку кредитування та інвестування, в ході вибору контрагентів та підбору кваліфікованого персоналу. Крім того, ризик банкрутства обернено пропорційний рівню фінансової стійкості, адже чим вищим буде рівень фінансової стійкості, тим більше незалежним від змін в

ринковій кон'юнктурі буде підприємство. Відповідно до цього забезпечення фінансової стійкості є стратегічною метою діяльності кожного підприємства.

Проаналізувавши точки зору різних авторів щодо сутності та змісту поняття «фінансова стійкість», а також узагальнивши основні характеристики, слід виділити низку її ознак (рис. 1.1).



Рис. 1.1 Ознаки фінансової стійкості підприємства [49]

Виділяють три функції забезпечення фінансової стійкості підприємства (рис. 1.2).



Рис. 1.2 Функції забезпечення фінансової стійкості підприємства [2, с. 50-52]

Багато науковців згодні з тим, що фінансова стійкість є властивістю підприємства, яка характеризує його здатність досягнути стану фінансової рівноваги та подальшого розвитку під впливом взаємодії зовнішніх та внутрішніх чинників. З наведеного трактування чітко зрозумілим є те, що на фінансову стійкість підприємства впливають зовнішні і внутрішні чинники, ступінь впливу яких залежить від кон'юнктури фінансового ринку і зміни економіко-політичної ситуації в країні.

Зовнішні фактори не залежать від підприємства, а отже, воно не в змозі впливати на них і повинно до них пристосовуватися. До зовнішніх факторів відносять:

- стан економіки;
- фінансову політику держави;
- державне фінансове регулювання;
- законодавчо-нормативну базу;
- дії конкурентів та постачальників;
- рішення інвесторів;
- поведінка споживачів;
- дії фінансових посередників;
- рівень соціально-культурного розвитку;
- соціальні, культурні та екологічні чинники.

На відміну від зовнішніх, підприємство може впливати на внутрішні чинники і, тим самим коригувати свою фінансову стійкість. Внутрішні чинники поділяють на 3 групи: операційні, інвестиційні і фінансові (рис. 1.3). Сукупність перелічених зовнішніх і внутрішніх факторів також впливає на платоспроможність підприємства, яка є зовнішнім проявом фінансової стійкості.

Головним завданням менеджменту підприємства є «виробити імунітет» до впливу зовнішніх і внутрішніх чинників та забезпечити безперервну і стабільну діяльність підприємства.

Операційні:	Інвестиційні:	Фінансові:
<ul style="list-style-type: none"> • неефективний маркетинг; • неефективна структура поточних витрат; • низький рівень використання основних засобів; • високий розмір страхових і сезонних запасів; • недостатньо диверсифікований асортимент продукції; • неефективний виробничий менеджмент. 	<ul style="list-style-type: none"> • неефективний фондовий портфель; • висока тривалість будівельно-монтажних робіт; • істотна перевитрата інвестиційних ресурсів; • недосягнення запланованих обсягів прибутку за реалізованими реальним проектам; • неефективний інвестиційний менеджмент. 	<ul style="list-style-type: none"> • неефективна фінансова стратегія; • неефективна структура активів (низька їх ліквідність); • надмірна частка позикового капіталу; • висока частка короткострокових джерел залучення позикового капіталу; • зростання дебіторської заборгованості; висока вартість капіталу; • перевищення допустимих рівнів фінансових ризиків; • неефективний фінансовий менеджмент.

Рис. 1.3 Внутрішні чинники фінансової стійкості підприємства [15-16,21,23, 26,59]

На сьогоднішній день досі не існує чіткого визначення поняття платоспроможності підприємства, тому різноманітні підходи до трактування теоретичної та практичної сутності платоспроможності підприємства представлені у табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Підходи науковців до трактування поняття платоспроможності

Вчені	Трактування поняття «Платоспроможність»
М.М. Бердар [5, с.274]	«здатність виконувати свої платіжні зобов'язання».
В. Іващенко, М. Болюх, І. Зятковський та І. Макачук [19, 31]	визначення поняття платоспроможності як фінансової стійкості підприємства
Я.В. Васьковська [8]	«готовність та здатність виконати зобов'язання в зазначений термін»
Є. В. Мних [43]	«здатність підприємства до швидкого погашення своїх короткотермінових зобов'язань»
Н. В. Колчина [24]	«наявність у підприємства грошових ресурсів та їх еквівалентів, достатніх для розрахунків за кредиторською заборгованістю, яка потребує негайного погашення».
М. М. Крейнїна [30]	«наявність у підприємства коштів, достатніх для сплати боргів за всіма короткостроковими зобов'язаннями й одночасно безперебійного здійснення процесу виробництва та реалізації продукції».

Продовження таблиці 1.1

Вчені	Трактування поняття «Платоспроможність»
В. С. Сирота [54]	«можливість підприємства розраховуватися за своїми зобов'язаннями без ризику для поточної господарської діяльності та подальшого розвитку»
О.О. Непочатенко [45, с. 365].	«можливість підприємства наявними грошовими ресурсами своєчасно погасити свої строкові зобов'язання»
Г.І. Базецька [3, с. 187]	«спроможність підприємства здійснювати платежі наявними засобами, або засобами, які постійно поповнюються за рахунок його діяльності».
А. Мазаракі, Л. Лігоненко та Н. Ушакова [36]	«відповідність витрат і доходів підприємства, яка забезпечує можливість постійного або періодичного фінансування функціонування та виконання взятих зобов'язань»
Н.В. Гавришко та С.В. Ярошук [10]	визначення поняття платоспроможності як абсолютної ліквідності: «здатність підприємства погасити свої зобов'язання негайно, використовуючи найбільш ліквідні активи»,

Отже, проаналізувавши підходи науковців до трактування поняття платоспроможності, можна виділити декілька категорії систематизації даного поняття, а саме:

- платоспроможність як здатність підприємства виконувати свої зобов'язання
- платоспроможність як показник фінансової стійкості підприємства
- платоспроможність як ліквідність підприємства
- платоспроможність як здатність покривати збитки

Розглянувши поняття платоспроможності різних авторів, ми можемо зробити висновок, що всіх їх об'єднує позиція достатності грошових коштів у підприємства. Вважаємо доцільним запропонувати узагальнююче визначення поняття платоспроможності, яке найповніше відображає його сутність: платоспроможність – це здатність суб'єкта господарювання своєчасно і в повному обсязі розрахуватися за своїми поточними борговими зобов'язаннями за рахунок власних наявних ресурсів із збереженням безперебійного здійснення основних процесів функціонування підприємства.

Звісно, що платоспроможність підприємства в конкретний період часу є необхідною, але недостатньою умовою. Достатньою умовою вона буде у тому

випадку, якщо підприємство є платоспроможним у часі, тобто здатним розрахуватися за своїми зобов'язаннями в будь-який момент.

Важливо зазначити, що платоспроможність підприємства не вказує на його фінансову стійкість, адже погасити старі борги можна і за рахунок нових, так і не досягнувши точки фінансової рівноваги між власними і залученими засобами.

Під час оцінки стану платоспроможності дуже важливо визначити який саме її різновид ми аналізуємо. За періодом оцінки в науковій літературі виділяють поточну (або фактичну) та перспективну платоспроможність:

- поточна (фактична) платоспроможність визначає наявність у підприємства грошових коштів та їх еквівалентів для виконання розрахунків за поточною кредиторською заборгованістю на певну дату або впродовж періоду оцінки;
- перспективна платоспроможність характеризує здатність підприємства здійснювати виконання платіжних зобов'язань у майбутньому періоді [63, с. 276].

Саме платоспроможність є тією необхідною складовою, яка дозволяє зберігати рівноважний, конкурентоспроможний стан сьогодні та в перспективі, постійно реагуючи та адаптуючись до екзогенних та ендегенних чинників в актуальних ринкових умовах [69, с. 27].

Деякі науковці, зокрема О. Є. Гудзь стверджує, що у широкому розумінні платоспроможність підприємства включає кредитоспроможність, податкоспроможність та ліквідність підприємства [13].

Взагалі такі поняття як платоспроможність і ліквідність підприємства є дуже близькими, але друге є місткішим, бо від ступеня ліквідності залежить платоспроможність.

Ліквідність підприємства, тобто спроможність своєчасно перетворювати активи в гроші з метою виконання необхідних платежів, становить одну із необхідних умов забезпечення платоспроможності.

Таким чином, ліквідність є необхідною умовою платоспроможності, яка в свою чергу є необхідною складовою характеристики будь-якого стабільно функціонуючого суб'єкта господарювання. На основі інформації про стан платоспроможності та рівень фінансової стійкості власники підприємства роблять висновки про ефективність його діяльності та визначають шляхи подальшого розвитку, кредитори визначають можливість та умови надання позик даному підприємству, наявні партнери приймають рішення про доцільність подальшої співпраці, а інвестори встановлюють ризики вкладання коштів в нього. Саме тому як менеджмент підприємства, так і його потенційні партнери зацікавлені в правильній оцінці стану платоспроможності та рівня фінансової стійкості підприємства та їх забезпеченні.

1.2. Фінансовий аналіз в системі управління фінансовою стійкістю та платоспроможністю суб'єкта господарювання

Важливим фактором успішної фінансово-господарської діяльності підприємства є правильне і ефективне управління наявними фінансовими ресурсами, стан яких повинен відповідати вимогам ринку і потребам розвитку підприємства. Недостатня фінансова стійкість може призвести до неплатоспроможності підприємства і відсутності у нього коштів, необхідних для розвитку, а надлишкова - перешкоджати розвитку, обтяжуючи витрати підприємства зайвими запасами і резервами. Отже, вкрай беззаперечною є важливість управління фінансовою стійкістю, основні цілі якого представлені на рис. 1.4.

Для досягнення наведених цілей управління фінансовою стійкістю необхідно грамотне застосування фінансового аналізу, метою якого є не тільки

оцінка нинішнього стану фінансової стійкості підприємства, але і постійне покращення її рівня в майбутньому.

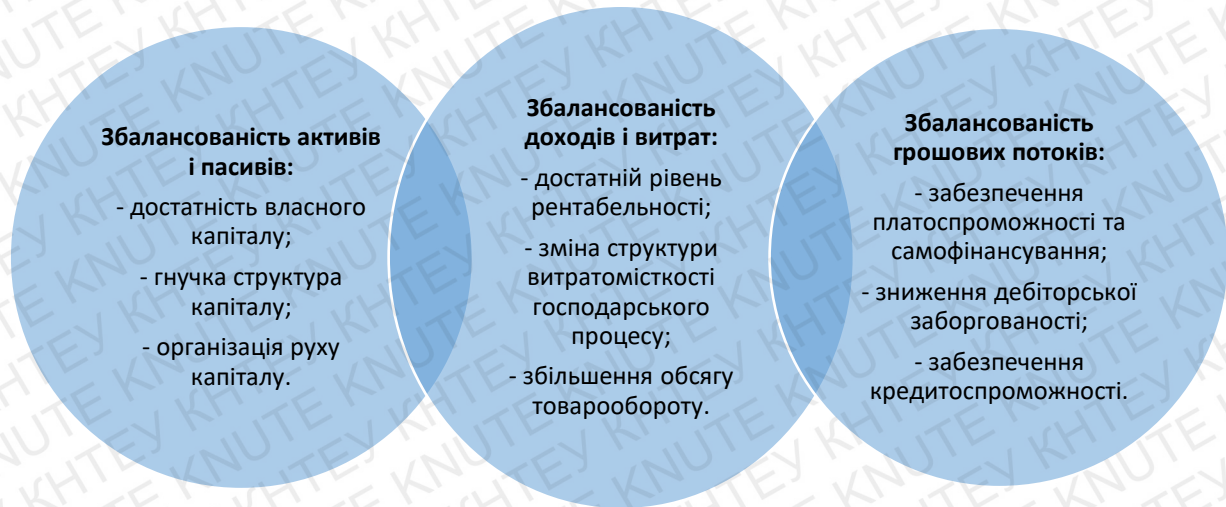


Рис. 1.4 Основні цілі управління фінансовою стійкістю [71]

Отже, головною метою фінансового аналізу є оцінка та ідентифікація внутрішніх проблем підприємства для підготовки, обґрунтування та прийняття управлінських рішень щодо основних напрямків його діяльності (рис. 1.5).

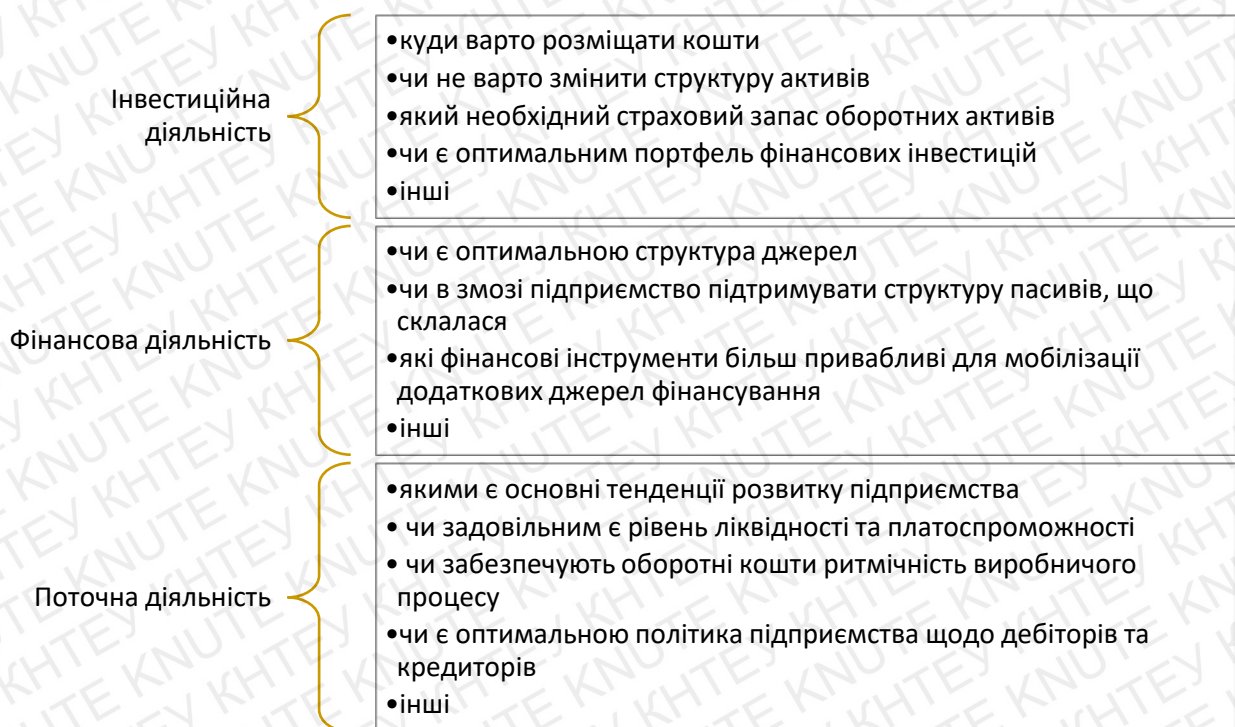


Рис. 1.5 Приклади управлінських рішень щодо основних напрямків діяльності підприємства [9]

Фінансовий аналіз (аналіз фінансової звітності) дає можливість оцінити:

- майновий стан підприємства;
- ступінь фінансового ризику, достатність капіталу для поточної діяльності і довгострокових інвестицій;
- потребу в додаткових джерелах фінансування;
- здібність до нарощування капіталу;
- раціональність залучення позикових засобів;
- рівень ефективності діяльності та використання капіталу;
- обґрунтованість політики розподілу і використання прибутку.

Все це ще раз свідчить про те, що аналіз фінансової звітності в сучасних умовах стає елементом управління, необхідним для досягнення стратегічних цілей підприємства та виконання його місії, а також інструментом оцінки надійності потенційного партнера.

Фінансовий аналіз засновується на розрахунку системи абсолютних та відносних показників (фінансових індикаторів), що характеризують різні аспекти ефективності діяльності підприємства та його фінансового стану. Розрахунок та оцінка фінансових індикаторів дозволяють визначити зміни у фінансовому стані та результатах діяльності підприємства, тенденції та структуру таких змін, що вказує керівництву підприємства на загрози та можливості йому притаманні.

Основне завдання аналізу фінансової стійкості полягає у визначенні спроможності підприємства протистояти негативній дії різних факторів (зовнішніх, внутрішніх та непередбачуваних), що впливають на неї [4, с.107].

Інформаційне забезпечення є першочерговим етапом та необхідною умовою організації і проведення аналізу фінансової стійкості та платоспроможності. Необхідно зібрати максимально повну інформацію про стан фінансової стійкості та платоспроможності підприємства та якісно її обробити.

Саме від якості, змісту і складу вихідних даних залежить ефективність аналітичного дослідження, об'єктивність і цінність його результатів.

Найбільш повно фінансова стійкість підприємства може бути розкрита на основі вивчення рівноваги між статтями активів і пасивів балансу. При рівноваженості активів і пасивів за термінами забезпечується збалансувати припливу і відтоку грошових коштів, отже, і фінансова стійкість підприємства.

Користувачами результатів аналізу фінансової стійкості та платоспроможності можуть бути засновники підприємства, його керівництво, ділові партнери та банки. Наприклад, оцінюючи фінансову стійкість власники підприємства (акціонери, інвестори та інші особи, що зробили внески у статутний капітал) віддають перевагу допустимому зростанню частки позикових коштів, а кредитори (постачальники ресурсів, банки) навпаки – віддають перевагу суб'єктам господарювання з високою часткою власного капіталу. Отже, саме аналіз даних показників дозволяє зовнішнім користувачам визначити фінансові можливості підприємства в майбутньому.

Процес управління фінансовою стійкістю та платоспроможністю підприємства поділяється на декілька етапів та зображений схематично на рис. 1.6.

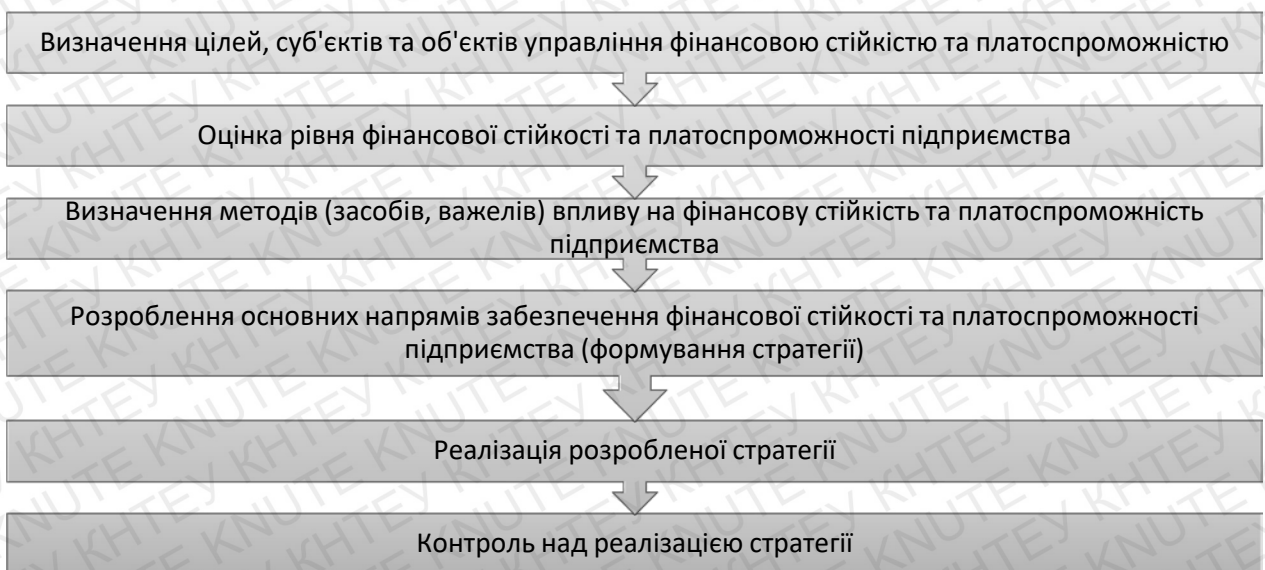


Рис. 1.6 Етапи управління фінансовою стійкістю та платоспроможністю підприємства [12]

Для розробки стратегії, спрямованої на покращення рівня фінансової стійкості та платоспроможності підприємства доцільним є причинно-наслідковий аналіз. Так, наприклад, у випадку розробки заходів подолання неплатоспроможності, встановлюють можливі причини її настання, прикладом яких можуть бути [47, с. 366]:

- помилки у розрахунках планових обсягів виробництва і реалізації продукції, її собівартості;
- невиконання замовлень;
- неконтрольоване зростання собівартості продукції;
- втрата каналів реалізації та постійних замовників;
- неплатоспроможність покупців і замовників;
- брак власних джерел фінансування;
- інфляційні процеси;
- значне відволікання коштів у дебіторську заборгованість й у надлишкові виробничі запаси;
- низька якість фінансового планування на підприємстві;
- низька оборотність оборотних коштів;
- високий податковий тягар;
- зростання залежності від кредиторів та потрапляння в боргову пастку;
- не виправдані, високоризикові рішення керівництва, які призводять до настання кризового стану на підприємстві.

Висновки до розділу 1

Фінансовий аналіз – вид економічного аналізу, об'єктом якого виступає фінансово-господарська діяльність підприємства, здійснюваний в системі фінансового менеджменту на основі даних бухгалтерського обліку та звітності та фінансових (грошових) показників [6, с. 215].

Фінансовий аналіз, як аналіз фінансової звітності підприємства, являє собою процес дослідження та методику оцінки поточного та перспективного фінансового стану та фінансових результатів діяльності підприємства на основі вивчення залежностей та динаміки показників фінансової звітності з метою забезпечення ефективного розвитку через оптимізацію фінансової політики [16].

Сутність фінансового аналізу полягає у визначенні ключових параметрів, що дають оцінку фінансового стану підприємства з врахуванням його змін в результаті фінансово-господарської діяльності впродовж аналізованого періоду, з метою виявлення управлінських проблем, позитивних та негативних змін фінансового стану та факторів що їх спричинили, прогнозування фінансового стану, розробки заходів з поліпшення організації фінансів та підвищення ефективності використання фінансових ресурсів.

Таким чином, фінансовий аналіз грає величезну роль в прийнятті управлінських рішень, вирішуючи при цьому основну мету оцінки поточного стану підприємства і відстежуючи динаміку структурних змін фінансового стану підприємства.

РОЗДІЛ 2

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

2.1. Характеристика інформаційного забезпечення аналізу фінансової стійкості та платоспроможності суб'єкта господарювання

Важливу роль у реалізації завдань фінансового аналізу відіграє його інформаційне забезпечення. Ефективність управлінських рішень багато в чому залежить від обсягу, якості та змісту інформації.

Під інформацією розуміють сукупність корисних даних, які є об'єктом збирання, реєстрації, зберігання, передавання й перетворення. Інформація є одним із ресурсів, який може нагромаджуватися, реалізуватися, поновлюватися. Це основний елемент будь-якої з функцій управління. Володіння повною, достовірною, актуальною та оперативною інформацією знижує фінансовий ризик, ефективно підтримує прийняття рішень.

Створюючи інформаційне забезпечення фінансового аналізу, потрібно дотримуватися таких принципів: цілісність, вірогідність, контроль, захист від несанкціонованого доступу, єдність і гнучкість, стандартизація та уніфікація, адаптивність, мінімізація введення й виведення інформації. Обсяг інформації регулюється вимогами повноти й достовірності даних, своєчасності надання відомостей користувачеві.

Інформаційне забезпечення аналізу фінансової стійкості та платоспроможності, та фінансового стану в цілому включає в себе три елементи:

- Інформаційну систему;
- Інформаційні технології;
- Комунікативне середовище (рис. 2.1).

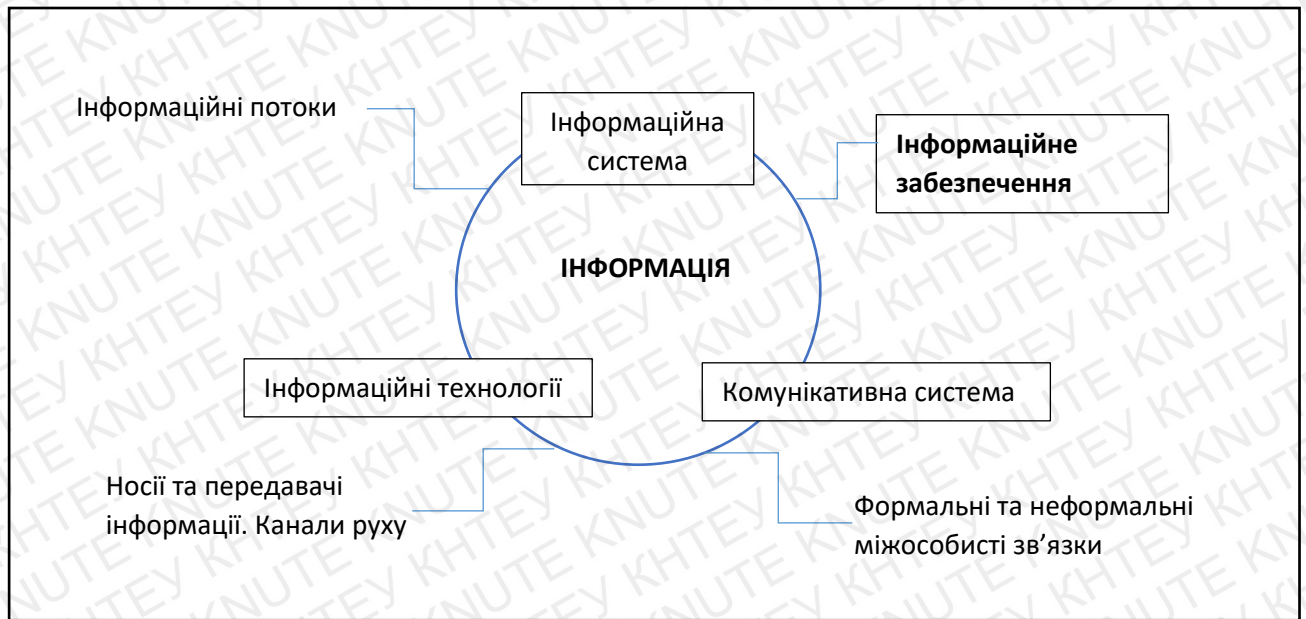


Рис. 2.1 Інформаційне забезпечення аналізу фінансової стійкості та платоспроможності

Як видно з рисунку, в центрі знаходиться інформація, однією із характерних ознак якої є її постійний «рух» (отримання, модифікація, подальша передача) – тут має місце поняття інформаційних потоків, що забезпечують функціонування системи фінансового аналізу.

За місцем утворення інформацію, що є основою інформаційних потоків та використовується в процесі фінансового аналізу можна поділити на дві групи: зовнішню та внутрішню.

Систему показників інформаційного забезпечення фінансового аналізу, яка формується із зовнішніх джерел, можна поділити на чотири групи:

1. Показники, які характеризують загальноекономічний розвиток країни, що ґрунтується на даних державної статистики;
2. Показники, що характеризують кон'юнктуру фінансового ринку, ґрунтується на публікаціях періодичних комерційних видань, фондової і валютної біржі, а також на відповідних електронних джерелах інформації;
3. Показники, що характеризують діяльність контрагентів і конкурентів, джерелом формування яких служать публікації звітних матеріалів у пресі,

відповідні рейтинги з основними результативними показниками діяльності, а також бізнес-довідки, які надходять від окремих інформаційних компаній.

4. Нормативно-регулюючі показники, джерелом формування яких є нормативно-правові акти, які приймаються різноманітними органами державного управління.

Система показників інформаційного забезпечення фінансового аналізу, що формується з внутрішніх джерел, ділиться на три групи:

1. Показники, що характеризують фінансовий стан і результати фінансової діяльності по підприємству в цілому, формування яких ґрунтується на даних фінансового обліку підприємства.
2. Показники, що характеризують фінансові результати діяльності окремих структурних підрозділів підприємства, формування системи яких ґрунтується на даних управлінського обліку підприємств.
3. Нормативно-планові показники, пов'язані з фінансовим розвитком підприємства, що формуються безпосередньо на підприємстві під впливом системи внутрішніх нормативів, регулюючих фінансовий розвиток підприємства та системи планових показників фінансового розвитку підприємства [63, с. 715].

В ході аналізу фінансової стійкості та платоспроможності інформаційним забезпеченням виступає нормативно-довідкова та фактографічна інформація, що включає в себе звітну, облікову та позаоблікову інформацію (рис. 2.2).

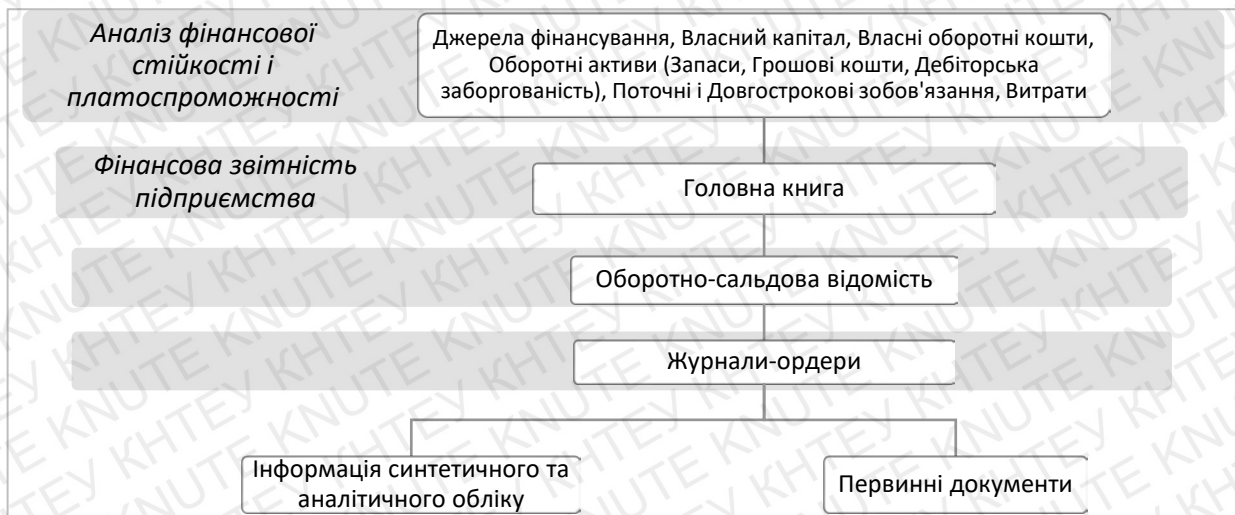


Рис. 2.2 Фактографічна інформація, необхідна для аналізу фінансової стійкості та платоспроможності підприємства

Найоптимальнішою є звітна інформація, яка може бути бухгалтерською, статистичною та фінансовою. Остання з перелічених видів є найбільш повним елементом інформаційного забезпечення фінансового аналізу, оскільки інші звітні форми мають істотні обмеження та не в повній мірі задовольняють користувачів інформації про діяльність підприємства. Основні форми фінансової звітності представлені в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Інформаційні джерела аналізу фінансової стійкості підприємства [16]

Форми фінансової звітності	Інформаційні дані
Баланс (Звіт про фінансовий стан) (ф. № 1)	Економічні ресурси, що контролюються підприємством, і джерела їх формування
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) (ф. № 2)	Доходи, витрати, фінансові результати діяльності
Звіт про рух грошових коштів (ф. № 3)	Грошові кошти (акумулявання і рух)
Звіт про власний капітал (ф. № 4)	Величина та зміни у складі власного капіталу протягом звітного періоду
Примітки до річної фінансової звітності (ф. № 5)	Облікова політика, інформація, що вимагає уточнення відповідно до вимог П(С)БО, деталізація статей звітності з метою забезпечення її зрозумілості

Загальні вимоги до фінансової звітності викладено в положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 1, затвердженому наказом Міністерства фінансів України від 07.02.13 №73. Дане положення визначає мету та структуру

фінансових звітів, звітний період, якісні характеристики та принципи, якими слід керуватися під час складання фінансових звітів та вимоги до розкриття інформації у фінансових звітах.

Аналіз фінансової стійкості та платоспроможності здійснюється на основі даних балансу, оскільки він показує чи зуміє підприємство в найближчий час виконати свої зобов'язання перед третіми особами або йому загрожують фінансові труднощі. В балансі також можна побачити і оцінити кінцевий фінансовий результат діяльності підприємства за звітний період, відображений у вигляді нерозподіленого прибутку або збитку. Використання інформації, яка міститься в інших формах фінансової звітності як для аналізу окремих аспектів так і для аналізу діяльності підприємства в цілому відображено на рис. 2.3.



Рис. 2.3 Використання інформації фінансової звітності

Фінансова звітність повинна задовольняти потреби тих користувачів, які не можуть вимагати звітів, складених з урахуванням їх конкретних інформаційних потреб (рис. 2.4).

Керівництво підприємства	<ul style="list-style-type: none"> • Регулювання діяльності підприємства
Інвестори, власники	<ul style="list-style-type: none"> • Придбання, продаж та володіння цінними паперами • Участь у капіталі підприємства • Оцінка якості управління • Визначення суми дивідендів
Банки, постачальники та інші кредитори	<ul style="list-style-type: none"> • Забезпечення зобов'язань підприємства • Оцінка здатності підприємства своєчасно виконувати свої зобов'язання
Замовники	<ul style="list-style-type: none"> • Оцінка здатності підприємства своєчасно виконувати свої зобов'язання
Працівники підприємства	<ul style="list-style-type: none"> • Оцінка здатності підприємства своєчасно виконувати свої зобов'язання • Забезпечення зобов'язань підприємства перед працівниками
Органи державного управління	<ul style="list-style-type: none"> • Формування макроекономічних показників

Рис. 2.4 Інформаційні потреби основних користувачів фінансової звітності [32]

У процесі проведення фінансового аналізу досить широко використовуються дані статистичної звітності для дослідження кількісної залежності фінансових аналітичних показників від виробничо-господарської діяльності.

Так, форма № 1 «Підприємство», яка має назву «Звіт про основні показники діяльності підприємства», містить такі дані, що необхідні для фінансового аналізу: зміна структури і складу активів підприємства, обсяг виготовленої і реалізованої продукції, валові інвестиції в основний капітал, структура запасів. Дані про фінансові результати, дебіторську та кредиторську заборгованість підприємства можна знайти в формі № 1-Б, що має назву «Звіт про дебіторську і кредиторську заборгованість».

«Звіт про капітальні інвестиції» (форма № 2) містить корисну для фінансового аналізу інформацію, наприклад інформацію про структуру освоєних капітальних інвестицій або про інвестиції в основний капітал за джерелами їх фінансування, за видами основних засобів та за видами економічної діяльності.

Під час аналізу фінансового стану підприємства до уваги беруть інформацію, що міститься в формі № 11-03 «Звіт про наявність та рух основних засобів, амортизацію (знос)», а в ході аналізу структури джерел фінансування активів підприємства використовують дані форми № 2-Б «Звіт про випуск, реалізацію та обіг цінних паперів» за видами цінних паперів, про їх наявність та розміщення серед фізичних та юридичних осіб, а також іноземних інвесторів.

Якщо класифікувати інформацію за критерієм доступності, то її можна поділити на відкриту та закриту (або таємну). Дані, що відображає бухгалтерська та статистична звітність виходять за межі підприємства, а отже є відкритими. До закритої інформації відносяться розроблені підприємством планові та прогнозні показники, норми та нормативи, тарифи і ліміти, система їх оцінки та регулювання фінансової діяльності. Ця інформація становить комерційну таємницю, а іноді й «ноу-хау». Законодавством України встановлено право компанії мати інформацію, що становить комерційну таємницю.

2.2. Організаційно-інформаційна модель аналізу фінансової стійкості та платоспроможності суб'єкта господарювання

Аналітичний процес як фінансового стану, так і оцінки фінансової стійкості та платоспроможності доцільно уявити у вигляді певної послідовності однорідних за змістом робіт, тобто виділити етапи аналізу, які дозволяють систематизувати та оптимізувати методик, зменшити трудомісткість аналітичних процедур і підвищити їх ефективність.

Реалізація концептуальних основ аналізу базується на моделюванні окремих елементів його забезпечення, як важливої складової інформаційної системи управління основною діяльністю суб'єктів підприємництва.

Існують три основні типи моделей:

- **Дескриптивні моделі** (описового характеру) є основними для оцінювання фінансового стану підприємства та базуються на використанні інформації бухгалтерської звітності. Прикладом можуть бути: побудова системи

звітних балансів; подання фінансових звітів у різноманітних аналітичних розрізах; вертикальний та горизонтальний аналіз звітності; трендовий аналіз; аналіз відносних показників і коефіцієнтів; порівняльний аналіз; факторний аналіз; система аналітичних коефіцієнтів.

- Предикативні моделі – це моделі прогностичного характеру. Вони використовуються для прогнозування доходів та витрат підприємства, його майбутнього фінансового стану. Поширеними є: розрахунки точки критичного обсягу продажу; побудова прогностичних фінансових звітів; моделі динамічного аналізу; моделі ситуаційного аналізу;
- Нормативні моделі – це моделі, які роблять можливим порівняння фактичних результатів діяльності підприємства з нормативними. Ці моделі в основному використовуються у внутрішньому фінансовому аналізі. Їх суть полягає у встановленні нормативів на кожну статтю витрат для відповідних технологічних процесів, видів виробів та з'ясуванні причин відхилень фактичних даних від цих нормативів [70].

Інформаційні потоки, які формуються окремими функціями системи управління є вирішальними при досягненні певних задач аналізу, реалізація яких стає можливою лише при використанні відповідного методичного забезпечення. Тісний взаємозв'язок інформаційного та методичного забезпечення аналізу фінансового стану підприємств свідчить про необхідність комплексного моделювання.

Процес моделювання поділяються на три етапи: організаційний, практичний і результативний (рис. 2.5).

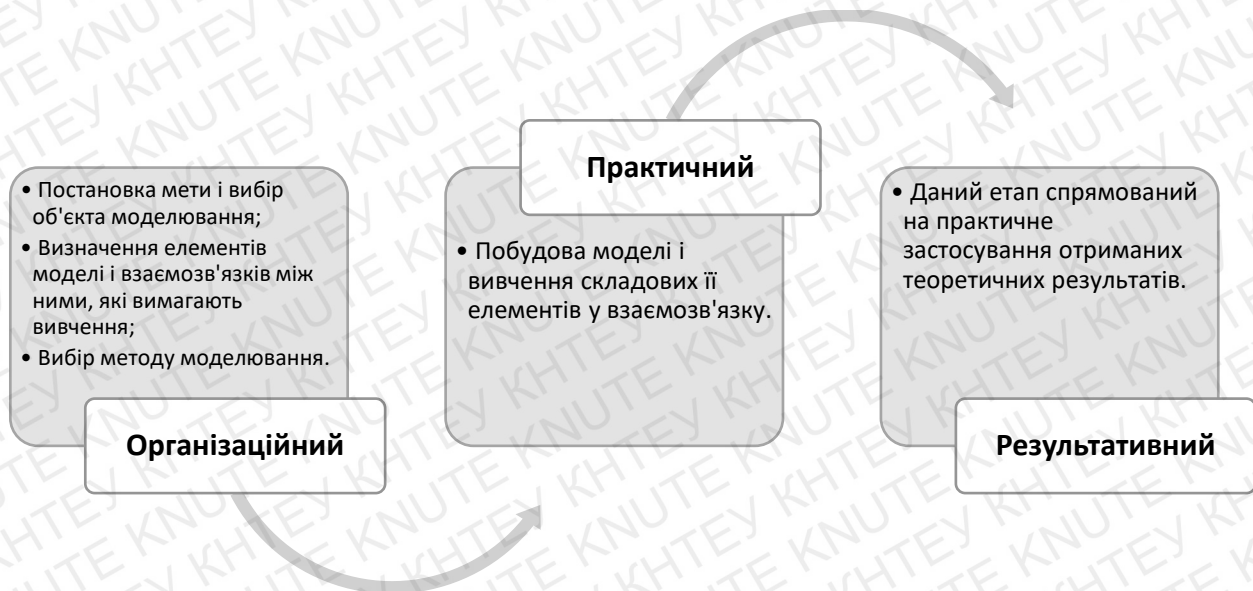


Рис. 2.5 Етапи процесу моделювання [6]

Практична реалізація теоретичних основ моделювання аналізу фінансового стану підприємств ґрунтується на побудові *організаційно-інформаційної моделі*, яка є одним із прийомів формалізації аналітичного процесу в управлінні діяльністю підприємства та визначає окремі елементи процесу дослідження.

Виходячи зі сказаного, *організаційно-інформаційну модель* аналізу фінансової стійкості та платоспроможності можна визначити як стислу характеристику аналітичного процесу щодо суб'єктів та об'єктів дослідження, мети і завдань, системи показників, які визначають параметри об'єктів, інформаційного та методичного забезпечення.

Організаційно-інформаційна модель аналізу фінансової стійкості та платоспроможності підприємства складається з 7 взаємопов'язаних блоків (рис. 2.6).



Рис. 2.6 Схеми організаційно-інформаційної моделі аналізу фінансової стійкості і платоспроможності

Як видно з наведеної на рис. 2.6 схеми всі її елементи взаємопов'язані і в центрі знаходяться суб'єкти аналізу – особи, які безпосередньо проводять аналіз (керівництво підприємства, фінансовий відділ або бухгалтерія, банківські установи тощо).

Суб'єкти аналізу визначають об'єкти аналізу, якими можуть бути діяльність підприємства або його окремого підрозділу, певний виробничий процес, фінансова діяльність, прибуток, фінансові ресурси тощо. Всі інші блоки моделі також визначають суб'єкти аналізу, причому вибір системи блоків взаємообумовлений: так вибір об'єкту дослідження обумовлює і вибір інформаційного забезпечення, що обумовлює і вибір методів обробки інформації і вибір системи показників, а за результатами аналізу приймається рішення про впровадження заходів щодо поліпшення або підтримання рівня фінансової стійкості та платоспроможності.

Метою аналізу фінансової стійкості та платоспроможності підприємства є забезпечення їх оптимального рівня.

Основними завданнями аналізу платоспроможності є:

- Оцінка спроможності підприємства протистояти негативній дії різних факторів (зовнішніх, внутрішніх та непередбачуваних), що впливають на його фінансовий стан;
- Оцінка ступеня ліквідності оборотних активів підприємства;
- Оцінка ліквідності балансу підприємства;
- Оцінка рівня платоспроможності підприємства в короткостроковому періоді;
- Формування інформації про політику підприємства, щодо підтримки необхідного рівня платоспроможності;
- Оцінка перспектив розвитку і розробка рекомендацій з усунення чинників, що несприятливо впливають на фінансову стійкість та платоспроможність.

Блок інформаційного забезпечення включає в себе нормативну, планову, облікову, аналітичну та прогнозну інформацію.

До основних методів обробки інформації, що застосовується в ході аналізу фінансової стійкості та платоспроможності суб'єкта господарювання входять метод порівняння, групування, коефіцієнтного аналізу та інші.

Всебічне дослідження питання, встановлення причин та наслідків того чи іншого явища, встановлення тенденцій та факторів, що здійснили вплив на той чи інший показник стає можливим за використання методу порівняння. Фактично порівняння показників в динаміці дає можливість встановити їх якісну характеристику. Це прийом який дозволяє виразити характеристику економічних явищ чи показників через інші явища чи показники. Під час аналізу фінансової стійкості та платоспроможності підприємства найбільш поширеними у використанні є представлені на рис. 2.7 види порівняння.



Рис. 2.7 Найбільш вживані види порівняння під час аналізу фінансової стійкості та платоспроможності

Метод групування являється аналітично-синтетичним процесом, в ході якого різноманітні явища розчленовуються на порівняно менші однорідні частини, які об'єднуються у певні групи відповідно до тих чи інших ознак подібності.

Коефіцієнтний аналіз використовується в ході аналізу платоспроможності підприємства та передбачає розрахунок системи оціночних показників (коефіцієнтів) на основі інформації аналітичного балансу.

Система економічних показників аналізу фінансової стійкості та платоспроможності включає абсолютні та відносні показники (коефіцієнти), одні з них є основними, а інші - допоміжними (уточнюючими) (таблиця 3).

Методичні прийоми узагальнення і реалізації результатів фінансового і управлінського аналізу включають в себе:

1. Систематизацію даних, отриманих в процесі роботи цілей для управлінського аналізу;
2. Групування та узагальнення отриманих в процесі аналізу показників;

3. Визначення невикористаних та упущених можливостей покращення ефективності діяльності підприємства;
4. Оцінку можливих резервів підвищення ефективності фінансово-економічної діяльності;
5. Розробку заходів, спрямованих на покращення ділової активності, рентабельності та економічної ефективності в цілому на підприємстві;
6. Вибір оптимального варіанту рішення щодо вибору заходів, спрямованих на покращення фінансово-господарської діяльності;
7. Контроль за виконанням обраних заходів.

Висновки до розділу 2

Таким чином, важливість інформаційного забезпечення як для аналізу фінансової стійкості та платоспроможності, так і фінансового стану підприємства в цілому є беззаперечною. Це зумовлене тим, що фінансовий аналіз включає в себе збір, групування та вивчення даних про фінансові ресурси підприємства та їх використання з метою мобілізації ресурсів, необхідних для виконання планових або проектних завдань і погашення фінансових зобов'язань в процесі господарської діяльності підприємства. Тобто, достовірна інформація незалежно від її виду, є основою для проведення аналізу, який дозволить керівництву приймати ефективні управлінські рішення з вибору стратегії забезпечення фінансового розвитку підприємства і призведе до стабілізації економічного стану та покращення фінансової стійкості підприємства.

Проведення аналізу фінансової стійкості та платоспроможності, як і проведення аналізу будь-яких інших характеристик підприємства вимагає правильної організації аналітичної роботи. Тому для формалізації аналітичного процесу в управлінні діяльністю підприємства використовують організаційно-інформаційну модель, яка складається із семи взаємопов'язаних блоків: мети і завдання аналізу, об'єктів і суб'єктів аналізу, інформаційного забезпечення, системи економічних показників, методів обробки економічної інформації та узагальнення і реалізації результатів аналізу.

РОЗДІЛ 3

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

3.1. Організаційно-економічна характеристика ТОВ «УГХТ»

Товариство з обмеженою відповідальністю «Управління громадського харчування та торгівлі (УГХТ)» (далі ТОВ «УГХТ») – підприємство-виробник готової продукції, яке надає послуги харчування. У повному асортименті ТОВ «УГХТ» є м'ясна і молочна продукція.

ТОВ «УГХТ» – велика компанія харчової промисловості, послугами якої користуються такі великі підприємства, як Маріупольський металургійний комбінат ім. Ілліча, металургійний комбінат «Азовсталь» (в т.ч. спецхарчування), ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг», здравниці «Укрзалізниці», санаторно-оздоровчі комплекси в Херсонській області, компанія «Екоільчпродукт», а також шкільні та дошкільні установи м. Маріуполя.

У своїй роботі підприємство керується кращими традиціями, що склалися за вікову історію. Завдяки своїй натуральності і відмінній якості продукція ТОВ «УГХТ» добре відома в Маріуполі і далеко за його межами.

ТОВ «Управління громадського харчування та торгівлі» було створено та зареєстровано відповідно до законодавства України 17 серпня 2011 року. Основна діяльність компанії включає діяльність ресторанів та надання послуг мобільного харчування в м. Маріуполі та поза його межами.

До додаткових видів діяльності ТОВ «УГХТ» відносяться [64]:

- 10.13 Виробництво м'ясних продуктів
- 10.71 Виробництво хліба та хлібобулочних виробів; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок нетривалого зберігання

- 77.39 Надання в оренду інших машин, устаткування та товарів. н. в. і. у.
- 81.10 Комплексне обслуговування об'єктів
- 81.21 Загальне прибирання будинків
- 81.29 Інші види діяльності із прибирання
- 96.01 Прання та хімічне чищення текстильних і хутряних виробів
- 56.21 Постачання готових страв для подій
- 56.29 Постачання інших готових страв
- 63.99 Надання інших інформаційних послуг, н. в. і. у.
- 68.20 Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна
- 73.20 Дослідження кон'юнктури ринку та виявлення громадської думки
- 77.11 Надання в оренду автомобілів і легкових автотранспортних засобів

Структурні підрозділи ТОВ «УГХТ» представлені на рис. 3.1.



Рис. 3.1 Структурні підрозділи ТОВ «УГХТ»

Протягом 2004-2012 рр. ТОВ «УГХТ» складало основну частку загального товарообороту м. Маріуполя.

Юридична адреса Компанії: Україна, 87506, Донецька обл., місто Маріуполь, вул. Свободи, буд. 20. Головний офіс Компанії розташований за юридичною адресою, що також є основним місцем здійснення діяльності Компанії.

На підприємстві працюють кваліфіковані робітники і високо компетентні керівники, які можуть успішно вирішити всі питання. Всього на підприємстві станом на 1 січня 2020 р. працювало 367 осіб.

Товариство з обмеженою відповідальністю «УГХТ» діє на підставі Статуту, Цивільного та Господарського кодексів України та іншого чинного в Україні законодавства.

В організаційній та управлінській роботі підприємств фінансова діяльність підприємства представлена планово-економічним відділом до складу якого входить економіст, головний бухгалтер та помічник бухгалтера, діяльність яких спрямовано на вирішення таких основних завдань:

- фінансове забезпечення поточної виробничо-господарської діяльності;
- розробку поточних й оперативних фінансових планів та інших планових фінансових документів;
- пошук резервів збільшення доходів, прибутку, підвищення рентабельності та платоспроможності;
- виконання фінансових зобов'язань перед суб'єктами господарювання, бюджетом, банками;
- мобілізація фінансових ресурсів в обсязі необхідному для фінансування виробничого і фінансового розвитку, збільшення власного капіталу;
- контроль за ефективним, цільовим розподілом та використанням фінансових ресурсів.

Основні фінансово-економічні показники діяльності ТОВ «УГХТ» за період з 2015 по 2019 роки представлені в додатку Г, і розраховані на основі даних фінансової звітності за 2015 – 2019 роки (Додатки А – В).

Як видно з таблиці додатку Г, протягом 2015-2017 рр. чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) та собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) ТОВ «УГХТ» мають тенденцію до зростання, а вже, починаючи з 2018 року – тенденцію до зменшення. Загалом протягом періоду 2015-2019 рр. відбувається зменшення обсягу чистого доходу від реалізації на 31,3% (або на 117 671 тис. грн) у 2019 році в порівнянні з 2015 роком.

Собівартість протягом 2015 – 2019 років зменшилась на 34,9% (119 395 тис. грн), що зумовлено в основному зменшенням обсягу виробництва продукції. Незважаючи на наявну негативну тенденцію до зниження чистого доходу від реалізації, положення ТОВ «УГХТ» є достатньо стійким, враховуючи збільшення валового прибутку за аналізований період на 1 724 тис. грн. (5,1 %) та зменшення чистого збитку – на 9 103 тис. грн. (58,3 %). Це є позитивним явищем, хоча підприємство і досі залишається збитковим, що свідчить про погіршення його репутації на ринку, що в свою чергу може призвести до негативних наслідків.

Якщо говорити про середньооблікову чисельність працюючих, то вона постійно зменшувалась протягом аналізованого періоду, та склала в 2019 році 367 працівників, що на 43,3% менше ніж в 2015 р. Дана ситуація пояснюється тим, що керівництво ТОВ «УГХТ» скорочувало витрати на трудові ресурси, у зв'язку із зменшенням рівня доходів.

Отже, ТОВ «УГХТ» має тенденції погіршення фінансово-економічних показників, адже чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) зменшувався протягом періоду, а тенденція до зниження чистого збитку

безсумнівно є позитивною для товариства, проте суттєво не покращує ситуацію, адже підприємство все ще залишається збитковим.

Проаналізуємо ефективності господарської діяльності ТОВ «УГХТ» ще за допомогою матричного методу, який базується на обчисленні і оцінці системи показників, згрупованих наступним чином:

I. Група: Чистий прибуток в розрахунку

- на 1 грн виручки від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг);
- на 1 грн. витрат;
- на 1 грн. власного капіталу;
- на 1 грн. вартості майна;
- на 1 працівника підприємства.

II. Група: Виручка від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) в розрахунку

- на 1 грн. витрат;
- на 1 грн. власного капіталу;
- на 1 грн. вартості майна;
- на 1 працівника підприємства.

III. Група: Витрати в розрахунку

- на 1 грн. власного капіталу;
- на 1 грн. вартості майна;
- на 1 працівника підприємства.

IV. Група: Власний капітал в розрахунку

- на 1 грн. майна;
- на 1 працівника.

V. Група: Вартість майна в розрахунку на 1 працівника.

Матричний аналіз ефективності господарської діяльності ТОВ «УГХТ» здійснюється у наступній послідовності:

Етап 1. Обчислення показників, наведених вище, в базисному і звітному роках (додаток Д)

Етап 2. Розрахунок індексу зростання (I) кожного показника за наступним алгоритмом: $I = \frac{\text{показник звіт ного періоду}}{\text{показник базисного періоду}}$

і побудова матриці ефективності господарської діяльності (Додаток Е).

Етап 3. Визначення суми індексів зростання показників (ΣI):

$$\Sigma I = I_1 + I_2 + \dots + I_{15}$$

$$\Sigma I = 0.44 + 0.45 + 1.03 + 0.35 + 0.8 + \dots + 1.31 \approx 12.09$$

Етап 4. Обчислення рівня ефективності господарської діяльності (P_{ef}):

$$P_{ef} = \frac{\Sigma I}{15}$$

$$P_{ef} = \frac{12.09}{15} \approx 0.81 < 1$$

Господарська діяльність вважається ефективною, якщо $P_{ef} > 1$.

Таким чином, господарська діяльність ТОВ «УГХТ», на жаль, є неефективною.

3.2. Загальний аналіз активів суб'єкта господарювання та джерел їх утворення

Економічний потенціал і можливість стійкого економічного зростання підприємства залежать від обсягу, структури та ефективності використання його активів. Не менш важливим є і аналіз обсягу і структури джерел утворення цих активів, тобто, пасивів, адже на основі цього можна зробити висновок про рівень фінансової стійкості підприємства, а, відповідно, і про рівень його інвестиційної привабливості.

Для того, щоб більш розширено оцінити діяльність ТОВ «УГХТ», проведемо оцінку його фінансового стану, яка передбачає основні етапи:

- аналіз динаміки та структури валюти балансу;
- аналіз майнового стану;
- аналіз ділової активності;
- аналіз рентабельності.

Для аналізу динаміки та структури валюти балансу скористаємося балансом за період 2015-2019 роки, що включає статті активу (Додаток А) та пасиву (Додаток Б).

Як ми бачимо, валюта балансу ТОВ «УГХТ» має тенденцію до зниження протягом всього аналізованого періоду, та в цілому в 2019 році вона зменшилась на 66 595 тис. грн. (або на 29%) порівняно із 2015 роком, що може свідчити про скорочення підприємством господарської діяльності, що призводить до зменшення його платоспроможності.

Таке зменшення, в першу чергу, зумовлене значним скороченням необоротних активів (на 37 882 тис. грн. або на 22%). В свою чергу необоротні активи зменшились в основному за рахунок скорочення основних засобів на 22% (або на 37 380 тис. грн.).

Оборотні активи майже в 2 рази зменшились (28 713 тис. грн або на 46%) за аналізований період. Найбільший вплив на це мало скорочення запасів на 62% (або на 24 168 тис. грн) у 2019 році порівняно із 2015 роком, адже саме запаси займають значну частку в оборотних активах ТОВ «УГХТ». Скорочення запасів говорить про скорочення коштів авансованих у виробництво. В свою чергу зниження товарів на 67% (або на 17 232 тис. грн) у 2019 році порівняно із 2015 роком свідчить про розпродаж продукції, яка накопичується на складах, що безперечно є позитивним явищем.

У 2019 році порівняно із 2015 роком також спостерігається значне зниження наступних статей оборотних активів ТОВ «УГХТ», що не є позитивним явищем діяльності товариства:

- дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги: на 16% (або на 1 494 тис. грн);
- дебіторської заборгованості за виданими авансами: на 99% (або на 2 700 тис. грн);
- грошей та їх еквівалентів: на 83% (або на 1 998 тис. грн).

Зниження такої статті балансу, як гроші та їх еквіваленти оцінюється вкрай негативно, адже таким чином зменшується абсолютна платоспроможність товариства.

В свою чергу, інша поточна дебіторська заборгованість збільшилась на 110% (або на 5 541 тис. грн) у 2019 році порівняно із попереднім роком та на 18% (або на 1 608 тис. грн) порівняно із 2015 роком. Незначне зростання інших оборотних активів на 142 тис. грн (або на 189%) у 2019 році порівняно із 2015 роком також свідчить про позитивні зміни.

На рис. 3.2 подано інформацію щодо динаміки структури активів ТОВ «УГХТ». Як видно з рисунка, структура активів підприємства залишається відносно стабільною протягом п'яти років. Найбільшу частку протягом всього аналізованого періоду мали необоротні активи, а саме основні засоби. Частка основних засобів, до того ж, протягом аналізованого періоду постійно зростала і в 2019 році склала 79%. Також можна помітити зниження частки запасів в сукупній вартості активів з 17% до 9%. В цілому структуру активів можна охарактеризувати як «важку», оскільки у ній переважають необоротні активи.

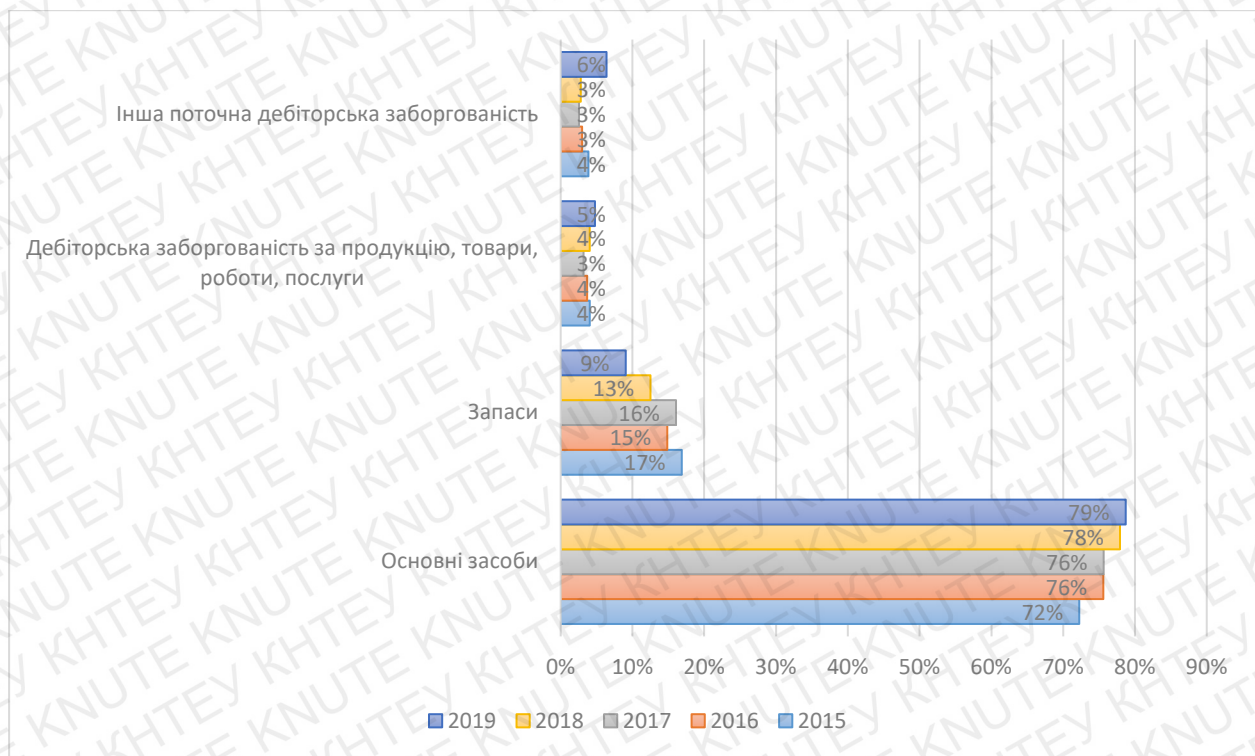


Рис. 3.2 Динаміка структури активів ТОВ «УГХТ» 2015-2019 рр.

Аналізуючи склад та структуру оборотних активів за 2019 рік (див. рис. 3.2), було встановлено, що найбільшу частку в даному розділі агрегованого балансу займають запаси (44%), серед яких найбільшу частку мають товари (57%), інша поточна дебіторська заборгованість (31%) та дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги (23%).

На рис. 3.3 подано інформацію щодо динаміки структури активів ТОВ «УГХТ» у 2019 році.

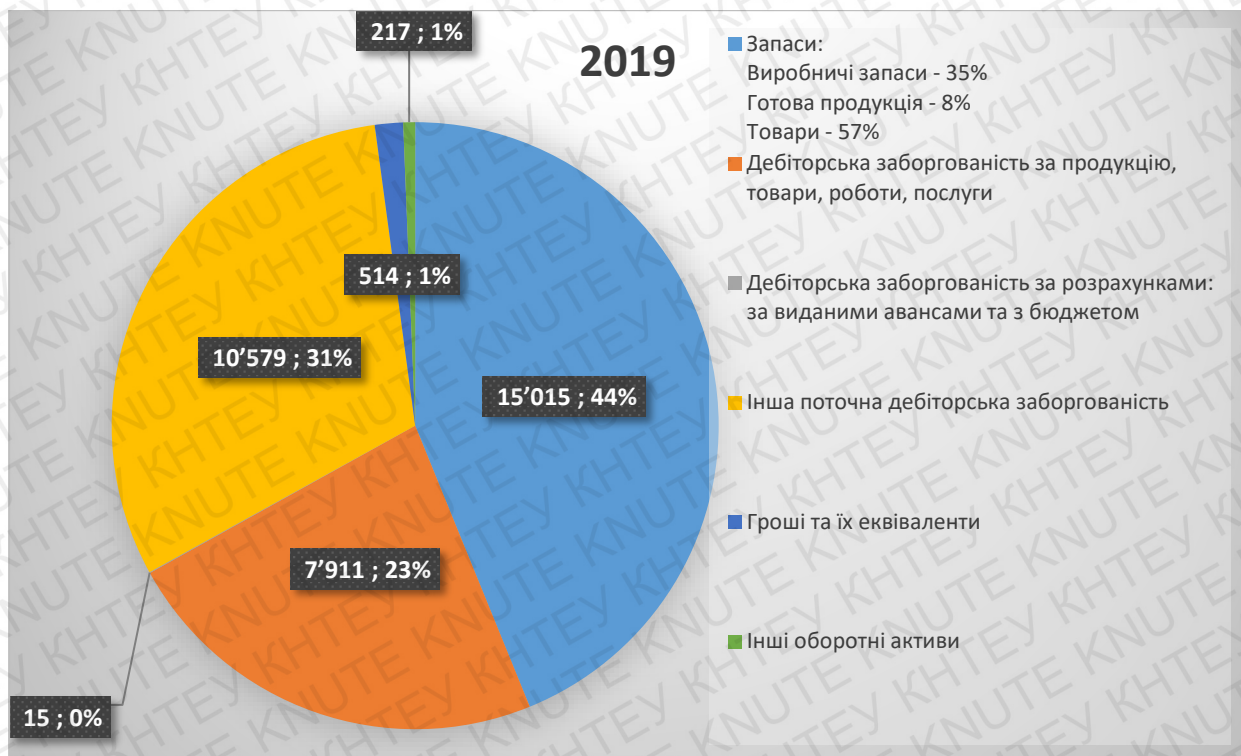


Рис. 3.3 Структура оборотних активів ТОВ «УГХТ» 2019 р.

Як ми бачимо на рис. 3.4, у структурі пасивів найбільшу частку (81 %) у 2015 році займав власний капітал, яка протягом періоду в цілому мала тенденцію до зниження і, в 2019 році склала 76% (або 125 558 тис. грн). В цілому протягом 2015-2019 рр. власний капітал ТОВ «УГХТ» зменшився на 33% (або на 62 006 тис. грн). Дана динаміка зазвичай є негативним фактором для підприємства, адже таким чином збільшується залежність підприємства, погіршуються показники стійкості, що сприяє дестабілізації товариства на ринку. Але в даному випадку зниження частки власного капіталу є позитивним, адже частка власного капіталу є надто високою, що свідчить про недостатнє залучення товариством зовнішнього капіталу і неповне використання можливостей.

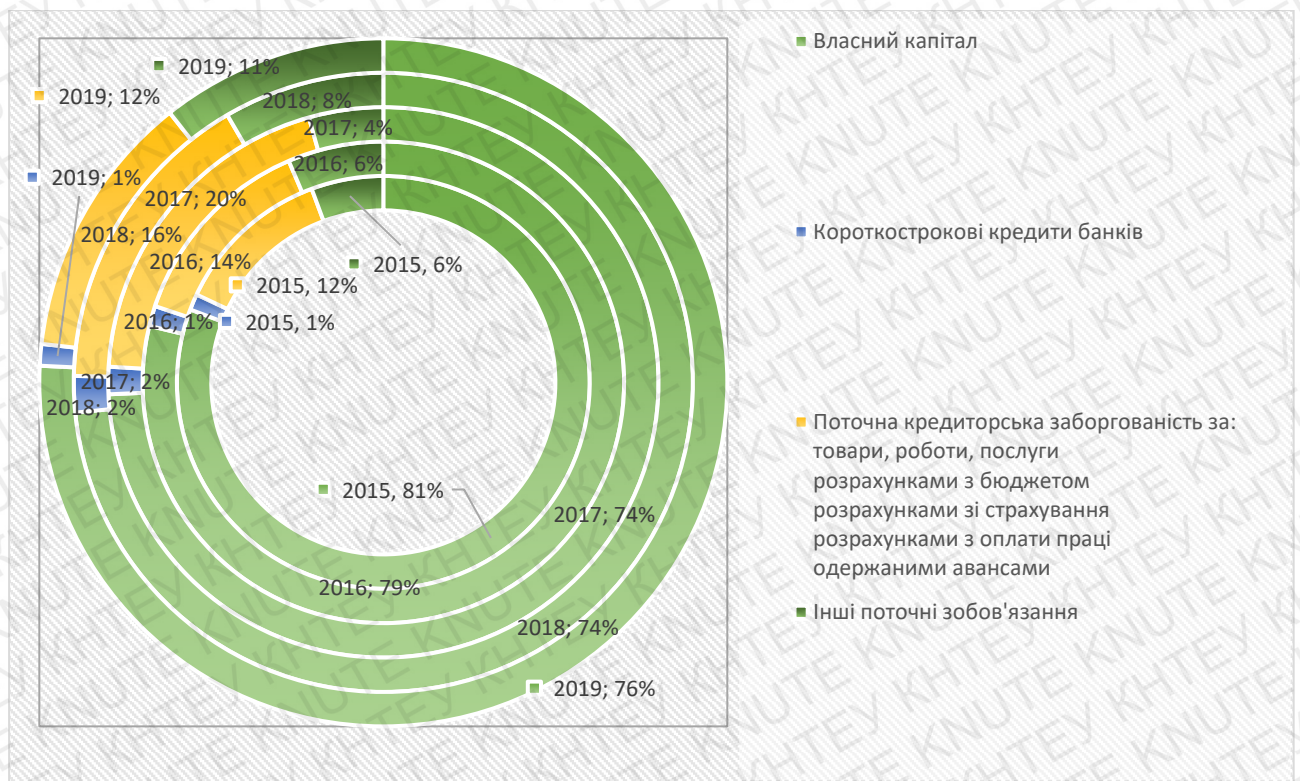


Рис. 3.4 Динаміка структури пасивів ТОВ «УГХТ» 2015-2019 рр.

Необхідно відмітити відсутність довгострокових зобов'язань протягом всього аналізованого періоду. В цілому відсутність даного розділу пасиву не можна охарактеризувати позитивно, адже беручи довгострокові кредити, підприємство могло б отримати значно більшу вигоду. Отримання довгострокових кредитів для підприємства є свідченням довіри кредитора [27].

В структурі поточних зобов'язань ТОВ «УГХТ» найбільшу частку займала поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги, розрахунками з бюджетом, розрахунками зі страхування, розрахунками з оплати праці та одержаними авансами, яка у 2015 році дорівнювала 28 712 тис. грн (12% пасиву балансу), а в 2019 році – 20 798 тис. грн (13% пасиву балансу). Незважаючи на те, що протягом 2015-2019 рр. частка кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги в структурі пасиву балансу змінилася незначно, її сума у 2019 році значно зменшилась (на 32% або на 8 506 тис. грн) порівняно з 2015 роком, що позитивно впливає на діяльність підприємства, адже покращується рівень фінансової стійкості.

Варто відмітити також, що у 2019 році немає поточної кредиторської заборгованості за одержаними авансами, що можна трактувати як негативне явище, адже це може символізувати про втрату довіри від споживачів до ТОВ «УГХТ».

Сума короткострокових кредитів банків в балансу ТОВ «УГХТ» спочатку мала тенденцію до зростання протягом 2015-2018 рр., а потім, в 2019 році, різко зменшилась – на 1 724 тис. грн (або на 51%), що, в принципі, не є негативним явищем, адже сприяє збільшенню рівня незалежності товариства. Як ми бачимо з рис. 3.4, в структурі пасивів частка короткострокових кредитів банків не змінилась протягом 2015-2019 рр. і склала 1%.

Частка інших поточних зобов'язань в пасиві балансу ТОВ «УГХТ» в 2019 році збільшилась на 5% порівняно із 2015 роком, і склала 11% (або 17 671 тис. грн). В цілому сума інших поточних зобов'язань у 2019 збільшилась на 17% (або на 2 518 тис. грн) порівняно із минулим роком, та на 35% (або на 4 560 тис. грн) порівняно із 2015 роком.

Показники, які характеризують майновий стан ТОВ «УГХТ» представлені в табл. 3.1.

Таблиця 3.1

Показники майнового стану ТОВ «УГХТ» за 2015-2019 роки

Показники	Роки					Відхилення (+/-) 2019 до:	
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2018
Коефіцієнт зносу	0.34	0.35	0.38	0.40	0.44	0.10	0.04
Коефіцієнт придатності	0.66	0.65	0.62	0.60	0.56	-0.10	-0.04
Фондомісткість	0.45	0.42	0.39	0.41	0.51	0.06	0.09
Фондовіддача	2.24	2.40	2.56	2.43	1.98	-0.26	-0.46
Фондоозброєність	258.97	262.33	262.41	268.98	355.40	96.43	86.42

Аналізуючи майновий стан ТОВ «УГХТ» можна сказати, що коефіцієнт зносу збільшився, що є ознакою погіршення стану його матеріально технічної

бази. Так протягом 2015-2019 років показник збільшився з 34 % у 2015 до 44 % у 2019 році, тобто на 10 %.

Відповідно обернено пропорційно збільшенню коефіцієнту зносу зменшується коефіцієнт придатності, так у 2019 він становить 56 % це свідчить, про те, що на сьогодні, лише 56 % основних засобів придатні для експлуатації, тобто ми бачимо, що протягом аналізованого періоду 10% основних засобів повністю морально та фізично застаріли, на підприємстві взагалі не проводиться оновлення основних фондів.

Фондомісткість у попередньому році дорівнює 0,41 грн., тобто на кожен гривню виробленої продукції припадає 41 коп. основних виробничих фондів, а у звітному році порівняно з попереднім вона збільшилась на 0,10 і становила 0,51 грн., тобто на 1 грн. виробленої продукції припадає 51 коп. основних фондів. Збільшення фондомісткості вважається негативним явищем, адже це сприяє збільшенню капіталомісткості виробленої продукції.

Фондовіддача знизилась як за весь аналізований період (з 2015 по 2019 рр.), так і в порівнянні з попереднім роком. Так, у попередньому році фондовіддача на ТОВ «УГХТ» становила 2,43 грн, тобто на кожен гривню основних виробничих фондів припадає 2 грн 43 коп. виробленої продукції, а у звітному році порівняно з попереднім вона зменшилась на 0,46 грн і становила 1,98 грн, тобто на 1 грн. основних виробничих фондів припадає 1 грн 98 коп. виробленої продукції. Зниження рівня фондовіддачі оцінюють як негативне явище, що сприяє зниженню віддачі задіяних основних фондів.

Далі визначимо ефективність використання фінансових ресурсів на підприємстві ТОВ «УГХТ», використовуючи показники ділової активності (Додаток Є).

Аналіз ділової активності, що проводиться за допомогою коефіцієнтів оборотності та строків обертання не дозволяє охарактеризувати підприємство з позитивної сторони. Майже всі показники досить низькі, тобто вони обертаються

дуже повільно, відповідно строки оборотання – високі. Так строки оборотання активів становлять 228 днів у 2015 р., 206 – у 2016 р., 191 – у 2017 р., 203 – у 2018 р. та 241 днів у 2019 р.

Період погашення дебіторської заборгованості в 2019 році дорівнював 11 днів, що в принципі допустиме для підприємств галузі виробництва харчових продуктів та переробної галузі. Хоча збільшення періоду погашення дебіторської та кредиторської заборгованості на ТОВ «УГХТ» на 1 та 8 днів відповідно у 2019 році порівняно із 2015 роком не можна охарактеризувати позитивно. Дана ситуація свідчить про те, що на підприємстві відбувається неефективне використання капіталу.

Хоча є і позитивні тенденції: протягом аналізованого періоду коефіцієнт оборотності матеріальних запасів ТОВ «УГХТ» мав тенденцію до збільшення (на 3,42 у 2019 році порівняно з 2015 роком і на 0,66 порівняно із попереднім роком). Це є позитивною тенденцією, адже чим вище показник оборотності матеріальних запасів, тим менше коштів зав'язано в цій найменш ліквідній статті оборотних активів, тим більш ліквідну структуру мають оборотні активи й тим стійкіше фінансове становище підприємства.

Якщо вважати, що аналіз ділової активності дозволяє проаналізувати ефективність основної діяльності підприємства, то можна сказати, що ТОВ «УГХТ» недостатньо ефективно працює на ринку своєї галузі, що потребує застосування заходів щодо поліпшення ситуації, яка склалася.

Для оцінки фінансового стану суб'єкта господарювання також використовують показники рентабельності. Економічний сенс показників рентабельності полягає в тому, що вони характеризують прибуток, одержуваний з кожної гривні коштів (власних або позикових), вкладених у підприємство [4, с. 263]. Оскільки ТОВ «УГХТ» характерний від'ємний фінансовий результат протягом аналізованого періоду, то можна говорити лише про поняття від'ємної рентабельності (або збитковості). При виявленні збитків від господарської

діяльності, безперечно, важливо не тільки констатувати цей факт, а й знати рівень збитковості. Від'ємна рентабельність, на відміну від додатної, буде означати від'ємний прибуток або збиток, що одержуваний з кожної гривні коштів (власних або позикових), вкладених у підприємство. Показники від'ємної рентабельності представлені в табл. 3.2.

Таблиця 3.2

Показники рентабельності ТОВ «УГХТ» за 2015-2019 роки

Показники	Роки					Відхилення (+/-) 2019 до:	
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2018
Рентабельність активів	-6.6%	-7.9%	-8.4%	-10.2%	-3.8%	2.8%	6.5%
Рентабельність власного капіталу	-8.2%	-10.0%	-11.0%	-13.8%	-5.0%	3.1%	8.8%
Рентабельність виробництва	-4.6%	-5.0%	-4.8%	-6.3%	-2.9%	1.6%	3.4%
Валова рентабельність продажу	9.0%	8.2%	7.9%	9.3%	13.8%	4.8%	4.5%
Чиста рентабельність продажу	-4.2%	-4.6%	-4.5%	-5.8%	-2.5%	1.6%	3.2%

Як бачимо (див. табл. 3.2), ТОВ «УГХТ» є збитковим, лише показник валової рентабельності продажу є додатним, а всі інші – від'ємними. Проте позитивним є те, що рівень збитковості за аналізований період зменшується.

Отже, можна сказати, що фінансовий стан на підприємстві ТОВ «УГХТ» є незадовільним. Виходячи з даних балансу, очевидно, що підприємство поступово зменшує обсяги виробництва і втрачає позитивні тенденції, про це свідчить зменшення оборотних та необоротних активів, виручки від реалізації, собівартості та валюти балансу. Показники майнового стану свідчать про те, що основні засоби знаходяться в незадовільному стані, вони є морально і фізично застарілими, і потребують негайного оновлення.

3.3. Методика аналізу фінансової стійкості суб'єкта господарювання

Фінансову стійкість підприємства оцінюють за допомогою абсолютних і відносних показників. Методика аналізу фінансової стійкості підприємств передбачає здійснення досліджень в чотири етапи:

- 1) загальне оцінювання фінансової стійкості (рис. 3.5);
- 2) розрахунок системи відносних показників фінансової стійкості;
- 3) обчислення ряду абсолютних показників фінансової стійкості;
- 4) розрахунок на основі даних Звіту про фінансові результати та факторний аналіз порогу рентабельності і запасу фінансової стійкості.

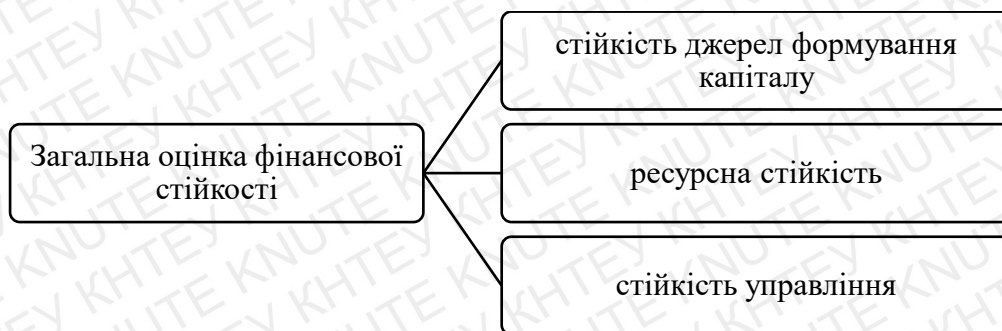


Рис.3.5 Визначення загальної оцінки фінансової стійкості

Можливі причини фінансової нестійкості (стійкості) підприємства можна виявити внаслідок аналізу пасивної частини балансу. Так, зростання питомої ваги власного капіталу ТОВ «УГХТ» за рахунок будь-якого джерела позитивно впливає на рівень його фінансової стійкості. Значна частка власного капіталу підвищує рівень довіри партнерів підприємства, що підвищує його шанси на отримання від них фінансових вкладень в разі необхідності подолання наслідків впливу несприятливих факторів.

Аналіз ресурсної стійкості як складової фінансової стійкості включає в себе: рівень кооперації підприємства із суб'єктами ринкової інфраструктури; ступінь інтегрованості підприємства у системі виробничих відносин; вразливість ефективності діяльності підприємства відносно до стану економіки країни; кредитоспроможність підприємства; контроль грошових потоків [33].

Стійкість управління (організаційно-функціональна стійкість) характеризується відповідністю організаційної та виробничої структури підприємства вибраній стратегії росту та кон'юктурі ринку [34].

На другому етапі аналізу фінансової стійкості підприємства розраховують систему відносних показників (коефіцієнтів), що представлена в додатку Ж Розраховані за звітний період коефіцієнти порівнюються із показниками за минулі періоди, з нормативним значенням, та з показниками на подібних підприємствах.

Проведемо аналіз відносних показників, що характеризують фінансову стійкість ТОВ «УГХТ» за 2017-2019 рр. (Додаток З).

Згідно аналізу відносних показників фінансової стійкості ТОВ «УГХТ» можна дійти таких висновків:

1. Коефіцієнт автономії, що показує частку власного капіталу в загальній сумі коштів, вкладених у діяльність підприємства, знижувався до 2018 р., а потім у 2019 р. – збільшився, що є позитивною тенденцією, адже чим вище значення даного коефіцієнта, тим вищий рівень фінансової стійкості підприємства. Оптимальне значення даного показника є 0,5 і вище. Отже, значення даного показника були в межах нормативного значення протягом аналізованого періоду.
2. Коефіцієнт фінансової залежності є оберненим до коефіцієнта автономії. Для нормального функціонування підприємства він має коливатися в допустимих межах 1,67-2,5. Значення даного показника є нижчим за норму протягом всього аналізованого періоду, що свідчить про неповне використання можливостей компанією.
3. Коефіцієнт фінансового ризику показує скільки позикових коштів, вкладених в активи підприємства припадає на кожен гривню власних засобів, тобто у 2015 році на кожен 1 грн позикових коштів припадало 0,24 грн залучених, у 2018 р. – 0,36 грн, а у 2019 р. – 0,32 грн. Тенденція до зниження даного показника у 2019 р. вказує на зниження ризику

акціонерів, оскільки рівень незалежності підприємства від кредиторів та інвесторів є вищим.

4. Коефіцієнт маневреності власного капіталу показує на скільки мобільними є власні джерела фінансування з фінансового погляду. Для нормального функціонування підприємства він має бути більшим за 0,5. Аналіз показав, що протягом 2015-2019 рр. підприємство не мало достатньо власних ресурсів для фінансування необоротних активів і частини оборотних.
 5. Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними оборотними коштами був в межах норми (0,1) лише протягом 2015-2016 рр. і мав тенденцію до зниження, що є негативним явищем і означає, що підприємство не спроможне фінансувати оборотні активи за рахунок власних коштів.
 6. Коефіцієнти структури покриття довгострокових вкладень та довгострокового залучення позикових засобів не були розраховані, оскільки ТОВ «УГХТ» не залучає довгостроковий позиковий капітал.
- Для того, щоб визначити тип фінансової стійкості суб'єкта господарювання, розраховують ряд абсолютних показників, що вказують на міру забезпеченості запасів джерелами їх формування (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

Показники наявності джерел формування запасів і витрат [22]

Показники	Умовне позначення	Методика розрахунку
Наявність власних оборотних коштів	Квл.	Власний капітал – Необоротні активи
Наявність власних та довгострокових зобов'язань	Квл.д.з.	Квл. + Довгостр. зобов'язання
Наявність загальних коштів	Кзаг	Квл. д. з + Короткостр. кредити

Наведеним показникам наявності джерел формування запасів і витрат відповідають наступні показники забезпеченості джерелами їх формування (табл. 3.4).

Показники забезпеченості запасів і витрат джерелами їх формування [22]

Показники	Умовне позначення	Методика розрахунку
Нестача (-) / надлишок (+) власних оборотних коштів	\pm Квл.	Квл. – Запаси
Нестача (-) / надлишок (+) власних коштів і довгострокових зобов'язань	\pm Квл.д.з.	Квл. д. з. – Запаси
Нестача (-) / надлишок (+) загальних джерел покриття запасів	\pm Кзаг.	Кзаг. – Запаси

На основі даних показників визначають трикомпонентний тип фінансової стійкості підприємства:

$$S(K) = \begin{cases} 1, & \text{якщо } K > 0 \\ 0, & \text{якщо } K < 0 \end{cases} \quad (3.1)$$

Таким чином, на основі оцінки трьох вищезазначених показників зустрічаються чотири ситуації фінансової стійкості:

- $S = \{1, 1, 1\}$ свідчить про *абсолютну* фінансову стійкість, яка буває надзвичайно рідко, оскільки власники підприємства постійно прагнуть до залучення позикового капіталу задля підвищення рівня збуту, а це спричинює переважання запасів над обсягом власних оборотних коштів.
- $S = \{0, 1, 1\}$ зустрічається найчастіше і означає *задовільний*, або *нормальний* стан, що свідчить про ефективну фінансову діяльність та здатність забезпечувати безперервний процес виробництва і реалізації.
- $S = \{0, 0, 1\}$ є *проблемним* рівнем фінансової стійкості, адже зростає ризик зниження рівня платоспроможності підприємства у випадку настання кризової ситуації та відповідний ризик неповернення коштів кредиторам.
- $S = \{0, 0, 0\}$ є *кризовий* стан, який характеризує перевищення обсягу запасів над обсягом наявних власних обігових та позикових коштів (як коротко- так і довгострокових). В даній ситуації підприємство вважається неплатоспроможним і знаходиться на межі банкрутства [20].

Розраховані абсолютні показники фінансової стійкості ТОВ «УГХТ» представлені в додатку К.

Розрахунок трикомпонентного показнику типу фінансового становища ТОВ «УГХТ» (S):

- 2015 р: $\pm \text{Квл} < 0; \pm \text{Квл.д.} < 0; \pm \text{Кзаг} < 0; \Rightarrow S = (0,0,0);$
- 2016 р: $\pm \text{Квл} < 0; \pm \text{Квл.д.} < 0; \pm \text{Кзаг} < 0; \Rightarrow S = (0,0,0);$
- 2017 р: $\pm \text{Квл} < 0; \pm \text{Квл.д.} < 0; \pm \text{Кзаг} < 0; \Rightarrow S = (0,0,0);$
- 2018 р: $\pm \text{Квл} < 0; \pm \text{Квл.д.} < 0; \pm \text{Кзаг} < 0; \Rightarrow S = (0,0,0);$
- 2019 р: $\pm \text{Квл} < 0; \pm \text{Квл.д.} < 0; \pm \text{Кзаг} < 0; \Rightarrow S = (0,0,0);$

З огляду на вищенаведену таблицю можемо стверджувати, що за аналізований період на підприємстві ТОВ «УГХТ» є незмінним кризовий фінансовий стан, що характеризується недостатністю всіх джерел формування запасів. Причиною даної негативної тенденції може бути той факт, що підприємство взагалі не залучає довгостроковий капітал.

Останнім етапом комплексного аналізу фінансової стійкості, що передбачений методикою аналізу фінансової стійкості є оцінка факторів, що впливають на показники стабільності підприємства з точки зору його операційної прибутковості. Для цього на основі Звіту про фінансові результати встановлюють максимально дозволений рівень (відсоток) зниження рівня операційного доходу до тих пір, поки операційна діяльність буде залишатись беззбитковою - так званий запас фінансової стійкості.

Запас фінансової стійкості (ЗФС) вказує на наявний рівень захищеності підприємства на момент розрахунку і, який може бути використаний за несприятливих умов (наприклад, зниження обсягів реалізації чи виробництва продукції). Водночас, рівень ЗФС забезпечує більший рівень впевненості кредиторів і постачальників щодо погашення суб'єктом господарювання своїх зобов'язань перед ними.

Алгоритм розрахунку ЗФС перш за все включає розрахунок точки беззбитковості (порогу рентабельності) у вартісному вираженні. Поріг рентабельності фактично являє собою величину виручки від реалізації, яка

повністю покриває суму операційних витрат. Тобто це така величина операційного доходу, за якої рентабельність дорівнює нулю, тобто діяльність підприємства є беззбитковою, але, водночас, і неприбутковою. Чим нижчим є значення порога рентабельності, тим вищим є рівень фінансової стійкості підприємства [27].

Точка беззбитковості розраховується діленням суми постійних витрат на частку маржинального доходу у виручці, а маржинальний дохід розраховується як різниця між виручкою від реалізації та змінними витратами.

Отже, слідом за порогом рентабельності обчислюється запас фінансової стійкості (ЗФС) за такою формулою [27]:

$$\text{ЗФС\%} = \frac{\text{Виручка від реалізації} - \text{Поріг рентабельності}}{\text{Виручка від реалізації}} * 100\% \quad (3.2)$$

На жаль, запас фінансової стійкості не може бути розрахований для ТОВ «УГТХ» через відсутність необхідної інформації. Але на основі розрахованих відносних та абсолютних показників фінансової стійкості, можна сказати, що ТОВ «УГХТ» знаходиться у важкому становищі, адже відносні показники не відповідають нормативним значенням, а аналіз абсолютних показників свідчить про його кризовий фінансовий стан. Хоча аналіз і показав, що на ТОВ «УГХТ» прослідковується тенденція до збільшення рівня незалежності підприємства від кредиторів та інвесторів, тобто незначне покращення рівня фінансової стійкості, товариство і досі не спроможне фінансувати оборотні активи за рахунок власних коштів. Крім того, на підприємстві є факт неповного використання свого потенціалу. Тож необхідно вжити заходів щодо покращення фінансової стійкості та фінансового стану підприємства в цілому.

3.4. Аналіз платоспроможності суб'єкта господарювання

Суб'єкт господарювання можна вважати платоспроможним, якщо обсяг його загальних активів перевищує обсяг довго- та короткострокових зобов'язань. Для детальної оцінки рівня платоспроможності розраховують зміну величини

чистого оборотного капіталу. Його визначають як різницю між оборотними активами та короткостроковими зобов'язаннями. Чим вищий показник, тим краща платоспроможність у підприємства. Даний показник характеризує також рівень стійкості суб'єкта господарювання і, тому був розрахований у попередньому розділі як показник наявності власних оборотних коштів (Квл.) (див. додаток К). Розрахований показник чистого оборотного капіталу показав, що ТОВ «УГХТ» було здатне покривати свої поточні зобов'язання лише в 2015-2016 рр., після чого його значення знижувалось і стало від'ємним, що свідчить про порушення платоспроможності.

Необхідною умовою платоспроможності підприємства є його ліквідність, тобто його спроможність перетворювати свої активи на гроші без втрат їх ринкової вартості для покриття всіх необхідних платежів у міру настання їх строків та швидкість здійснення цього перетворення [6 с. 88]. Щоб оцінити реальний ступінь ліквідності підприємства, необхідно провести аналіз ліквідності його балансу, тобто визначити ступінь покриття зобов'язань підприємства його активами.

Для аналізу ліквідності суб'єкта господарювання показники балансу групуються у відповідності з двома правилами: активи – по мірі зменшення ліквідності та пасиви – по мірі збільшення терміновості їх погашення (табл. 3.5).

Таблиця 3.5

Класифікація активів і пасивів підприємства відповідно до рівня їх ліквідності [65 с. 214].

Групи активів	Характеристика	Групи пасивів	Характеристика
Високоліквідні (А1)	Грошові кошти	Негайні (П1)	Кредиторська заборгованість
Швидколіквідні (А2)	Дебіторська заборгованість	Короткострокові (П2)	Короткострокові кредити та позикові кошти
Повільноліквідні (А3)	Матеріальні цінності	Довгострокові (П3)	Довгострокові зобов'язання
Важколіквідні (А4)	Необоротні активи	Постійні (П4)	Джерела власних коштів

На основі даних балансів підприємства, які відображені в додатках А-Б, проведемо аналіз ліквідності ТОВ «УГХТ» (додаток Л)

Для того, щоб підприємство вважалось ліквідним, його поточні активи мають перевищувати короткострокові зобов'язання [60].

Проведений аналіз даних табл. 3.6 дає зрозуміти, що в 2019 році ТОВ «УГХТ» не є високоліквідним, адже не здатне своєчасно забезпечити погашення своїх поточних зобов'язань (із 38 469 тис. грн поточних зобов'язань лише 397 тис. грн можуть бути своєчасно погашені).

Для аналізу рівня ліквідності суб'єкта господарювання використовують систему відносних показників, наведених в табл. 3.6.

Таблиця 3.6

Система показників аналізу рівня ліквідності [56]

Показник	Формула	Умовні позначення
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	$K_{\text{абс. лікв.}} = \frac{\text{ГК} + \text{ПФІ}}{\text{ПЗ}}$	ГК – грошові кошти та їх еквіваленти;
Коефіцієнт швидкої ліквідності	$K_{\text{шв. лікв.}} = \frac{\text{ГК} + \text{ПФІ} + \text{Деб. З.}}{\text{ПЗ}}$	ПФІ – поточні фінансові інвестиції;
Коефіцієнт загального покриття	$K_{\text{заг. покр.}} = \frac{\text{ОА}}{\text{ПЗ}}$	Деб.З. – дебіторська заборгованість; ОА – оборотні активи; ПЗ – поточні зобов'язання.

Отже, проведемо аналіз платоспроможності ТОВ «УГХТ» із використання відносних показників ліквідності (табл. 3.7).

Таблиця 3.7

Динаміка показників ліквідності ТОВ «УГХТ» за 2015-2019 рр.

Показники	2015	2016	2017	2018	2019	Відхилення (+/-) 2019до:	
						2015	2018
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0.05	0.04	0.04	0.02	0.01	-0.04	-0.01
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0.53	0.42	0.30	0.34	0.48	-0.05	0.14
Коефіцієнт поточної ліквідності	1.40	1.11	0.93	0.81	0.85	-0.55	0.04

Отже, відносно ліквідності ТОВ «УГХТ» можна зробити наступні висновки:

1. Коефіцієнт абсолютної ліквідності показує, яку частину короткострокових пасивів підприємство може негайно погасити. Для нормального функціонування підприємства він має перевищувати межу 0,2-0,3. Значення даного показника на аналізованому підприємстві нижче нормативного за період 2015-2019 рр., ще й відбувається тенденція до зниження кожного року. Дана тенденція є досить негативним явищем, адже, це означає, що ТОВ «УГХТ» не зможе вчасно погасити борги у випадку, якщо термін їх погашення настане незабаром.
2. Коефіцієнт швидкої ліквідності показує частку поточних зобов'язань, яка може бути погашена ліквідними коштами та очікуваними надходженнями від дебіторів. Для нормального функціонування підприємства він має коливатись у межах 0,6 і більше. Результати аналізу засвідчують, що значення коефіцієнту швидкої ліквідності не було в межах норми протягом аналізованого періоду, до 2017 рр. прослідковувалась тенденція до зниження даного показника, після чого він почав зростати, але все ще залишився на рівні, нижчому за рекомендоване значення. Дана ситуація говорить про те, що ТОВ «УГХТ» не може задовольнити короткострокову кредиторську заборгованість за рахунок грошових коштів, цінних паперів та дебіторської заборгованості,
3. Коефіцієнт поточної ліквідності (загального покриття) показує частку поточних зобов'язань, яка може бути покрита поточними активами. Для нормального функціонування підприємства він має коливатися в допустимих межах 1,5-2,0. Аналіз показав відхилення від рекомендованих меж. Протягом 2015-2018 рр. його значення коливається в межах 0,81-1,40. Відбувається тенденція до зниження даного показника із року в рік, що свідчить про проблемний стан платоспроможності, адже оборотних активів недостатньо для того, щоб відповісти за поточними зобов'язаннями. У 2019 році

відбувається незначне зростання коефіцієнту загального покриття до 0,85, проте його значення все одно нижче за рекомендоване. Дана ситуація веде до зниження довіри до компанії з боку кредиторів, постачальників, інвесторів і партнерів.

Висновки до розділу 3

Розроблено і запропоновано до практичного використання методик аналізу фінансової стійкості і платоспроможності, що включає такі блоки: горизонтальний і вертикальний аналіз активів і пасивів підприємства; методика аналізу фінансової стійкості за абсолютними і відносними показниками; оцінка запасу фінансової стійкості; аналіз платоспроможності і ліквідності суб'єкта господарювання. Запропоновані методичні підходи апробовано на ТОВ «УГХТ».

Провівши комплексний аналіз фінансової стійкості, підприємство матиме можливість планувати обсяги залучених позикових засобів, резерви зростання прибутку та розробляти і реалізовувати фінансову політику, що сприятиме його безперервній діяльності під впливом факторів внутрішнього і зовнішнього середовища.

Таким чином, аналіз ліквідності і платоспроможності показав негативну ситуацію на ТОВ «УГХТ», адже при наявній структурі джерел фінансових ресурсів баланс товариства не є абсолютно ліквідним. Це говорить про те, що дане підприємство не забезпечене найбільш ліквідними активами для погашення термінових зобов'язань. Крім того, на ТОВ «УГХТ» немає достатньої кількості оборотних активів для того, щоб відповісти за поточними зобов'язаннями. Порушена платоспроможність веде до зниження репутації компанії та до збільшення вартості позикових коштів і, як результат, до прямих фінансових втрат.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

В ході написання випускної кваліфікаційної роботи були зроблені наступні висновки:

1. Фінансова стійкість підприємства є однією із найважливіших характеристик фінансового стану підприємства. Це такий фінансовий стан, при якому досягається фінансова незалежність підприємства від позикових джерел фінансування, забезпечується його платоспроможність та довгострокова перспектива розвитку діяльності підприємства. Фінансова стійкість розглядається як залежність підприємства від ефективної політики управління фінансовими ресурсами та визначається оптимальною структурою активів, співвідношенням власних і позикових коштів, активів та джерел їх фінансування. На фінансову стійкість підприємства впливають зовнішні і внутрішні чинники, ступінь впливу яких залежить від кон'юнктури фінансового ринку і зміни економіко-політичної ситуації в країні. В свою чергу внутрішні чинники поділяються на операційні, інвестиційні та фінансові.

В ході аналізу трактування поняття платоспроможності різними авторами, було запропоновано його узагальнююче визначення як здатності суб'єкта господарювання своєчасно і в повному обсязі розрахуватися за своїми поточними борговими зобов'язаннями за рахунок власних наявних ресурсів із збереженням безперебійного здійснення основних процесів функціонування підприємства. Платоспроможність може бути поточною (фактичною) та перспективною.

Ліквідність, тобто спроможність своєчасно перетворювати активи в гроші з метою виконання необхідних платежів, є необхідною умовою платоспроможності, яка в свою чергу є необхідною складовою характеристики будь-якого стабільно функціонуючого суб'єкта господарювання.

2. До основних цілей управління фінансовою стійкістю можна віднести: збалансування активів і пасивів, збалансованість доходів і витрат та збалансованість грошових потоків. Для досягнення наведених цілей управління фінансовою стійкістю необхідно грамотне застосування фінансового аналізу, метою якого є не тільки оцінка нинішнього стану фінансової стійкості підприємства, але і постійне покращення її рівня в майбутньому. Систематичний аналіз фінансової стійкості необхідний, тому що дохідність товариства, розмір його прибутку багато в чому залежить від його платоспроможності. Показники фінансової стійкості повинні бути такими, щоб всі, хто пов'язаний із підприємством економічними взаємовідносинами, могли отримати відповідь на питання, наскільки надійне підприємство як партнер, а отже, ухвалити рішення про економічну доцільність продовження цих відносин.

Розроблена організаційно-інформаційна модель аналізу фінансової стійкості та платоспроможності підприємства складається з 7 взаємопов'язаних блоків: мета і завдання, інформаційне забезпечення, об'єкти і суб'єкти аналізу, система економічних показників, методичні прийоми обробки інформації та узагальнення і реалізація результатів аналізу.

3. Інформаційним забезпеченням аналізу фінансової стійкості та платоспроможності виступає нормативно-довідкова та фактографічна інформація, що включає в себе звітну, облікову та позаоблікову інформацію. Аналіз фінансової стійкості та платоспроможності здійснюється на основі фінансової звітності, а саме на основі даних балансу, оскільки він показує чи зуміє підприємство в найближчий час виконати свої зобов'язання перед третіми особами або йому загрожують фінансові труднощі.

Для характеристики фінансової стійкості та платоспроможності підприємства використовується система абсолютних і відносних показників. Найбільш узагальнюючими абсолютними показниками фінансової стійкості є відповідність або невідповідність джерел коштів для формування запасів і затрат, тобто різниця між сумою джерел коштів і сумою запасів і витрат. На

основі цих показників визначають чотири типи фінансової стійкості: абсолютна, нормальна фінансова стійкість, нестійкий фінансовий стан та критичний фінансовий стан. Найбільш демонстративним абсолютним показником платоспроможності є показник чистого оборотного капіталу. До відносних показників фінансової стійкості відносять: коефіцієнт автономії, коефіцієнт фінансової залежності, коефіцієнт фінансового ризику, коефіцієнт співвідношення власних оборотних активів і загальної величини оборотних активів, коефіцієнт маневреності власного капіталу, коефіцієнт структури покриття довгострокових капіталовкладень та коефіцієнт довгострокового залучення капіталу, а до відносних показників платоспроможності – коефіцієнти абсолютної, швидкої ліквідності та коефіцієнт загального покриття.

4. Об'єктом дослідження дипломної роботи є ТОВ «УГХТ», яке надає послуги харчування.

Основні фінансово-економічні показники діяльності товариства вказують на те, що протягом аналізованого періоду простежується тенденція до скорочення реалізації продукції на підприємстві, що пов'язано зі скороченням фізичного обсягу реалізації продукції та собівартості продукції підприємства. Виходячи з даних балансу, очевидно, що підприємство поступово зменшує обсяги виробництва і втрачає позитивні тенденції, про це свідчить зменшення оборотних та необоротних активів, виручки від реалізації, собівартості та валюти балансу. Протягом аналізованого періоду діяльність ТОВ «УГХТ» була збитковою, що свідчить про погіршення його репутації на ринку. Матричний аналіз ефективності господарської діяльності товариства показав, що господарська діяльність товариства, на жаль, є неефективною.

Аналіз структури активів ТОВ «УГХТ» показав переважання необоротних активів над оборотними, а аналіз структури пасивів – переважання власного капіталу над залученим. Отже, структуру активів можна охарактеризувати як «важку», оскільки у ній переважають необоротні активи. Надто висока

частка власного капіталу в структурі пасивів ТОВ «УГХТ» свідчить про недостатнє залучення товариством зовнішнього капіталу і неповне використання його можливостей.

Проаналізувавши фінансовий стан ТОВ «УГХТ», очевидно, що товариство знаходиться в достатньо скрутному становищі, про що свідчить аналіз майнового стану, ділової активності та рентабельності. Більшість показників не відповідають нормативним значенням.

5. Провівши аналіз фінансової стійкості на ТОВ «УГХТ» за абсолютними показниками можемо стверджувати, що протягом 2015-2019 рр. ТОВ «УГХТ» характерний незмінний кризовий фінансовий стан, що спричинений недостатністю всіх джерел формування запасів. Причиною даної негативної тенденції може бути той факт, що підприємство взагалі не залучає довгостроковий капітал.

Проаналізувавши відносні показники фінансової стійкості ТОВ «УГХТ», ми зробили висновок, що товариство знаходиться в нестійкому становищі, так як більшість показників не відповідають нормативним значенням, окрім коефіцієнта автономії, значення якого у 2019 році склало 0,76, що є більше нормативного (0,5). Втім, аналіз значень оберненого показника – коефіцієнта фінансової залежності засвідчив, що ТОВ «УГХТ» характерне неповне використання можливостей. В цілому, протягом 2015-2019 рр. підприємство не мало достатньо власних ресурсів для фінансування необоротних активів і частини оборотних.

Аналіз платоспроможності за показником чистого оборотного капіталу засвідчив, що порушення платоспроможності ТОВ «УГХТ» починаючи з 2017 року, адже товариство вже не було здатне покривати свої поточні зобов'язання.

Аналіз ліквідності балансу ТОВ «УГХТ» за 2019 рік показав, що товариство не є високоліквідним, адже не здатне своєчасно забезпечити погашення своїх поточних зобов'язань. Негативні результати і показав аналіз відносних

показників ліквідності (коефіцієнти абсолютної, швидкої ліквідності та коефіцієнт загального покриття).

Такі негативні тенденції викликані низкою факторів, основними з яких є недостатнє використання можливостей компанії (недостатнє залучення позикового капіталу, який міг би забезпечити одержання додаткового ефекту у формі прибутку) та моральна і фізична застарілість виробничих потужностей підприємства, що не дає змогу забезпечити необхідний обсяг виробництва.

Для покращання показників фінансової стійкості і платоспроможності ТОВ «УГХТ» нами було запропоновано такі заходи:

1. Підвищення ефективності використання основних фондів та інтенсивності використання оборотних активів підприємства;
2. Підвищення рівня продуктивності праці;
3. Подальше збільшення обсягів реалізації товарів та зниження матеріальних операційних витрат;
4. Розширення ринку збуту продукції (товарів);
5. Першочергове спрямування прибутку на поповнення власного оборотного капіталу, тобто на збільшення частки власних коштів у джерелах покриття оборотних активів;
6. Використання можливості отримання довгострокових кредитів і позик у підприємницькій діяльності. Цей захід дає змогу збільшити масштаби виробництва і створити додаткові робочі місця;
7. Регулярне проведення комплексного та ретельного аналізу показників фінансової стійкості і платоспроможності підприємства;
8. Систематичне планування і прогнозування необхідного розміру ліквідних засобів шляхом обліку всіх належних платежів і обліку грошових надходжень;
9. Визначення мінімально необхідної потреби в грошових активах для поточної господарської діяльності;

Оптимізація ліквідності підприємства реалізується за допомогою оперативного механізму фінансової стабілізації – системи заходів спрямованих, з одного боку, на зменшення фінансових зобов'язань, а з іншого – на збільшення грошових активів, що забезпечують ці зобов'язання.

ТОВ «УГХТ» може зменшити фінансові зобов'язання підприємство за рахунок:

- зменшення суми постійних витрат (в тому числі витрат на утримання управлінського персоналу);
- зменшення рівня умовно-змінних витрат;
- продовження строків кредиторської заборгованості за товарними операціями,

та збільшити суму грошових активів за рахунок:

- рефінансування дебіторської заборгованості (шляхом факторингу, врахування та дисконтування векселів, форфейтингу);
- прискорення оборотності дебіторської заборгованості (шляхом скорочення термінів надання комерційного кредиту);
- оптимізація запасів товарно-матеріальних; скорочення розмірів страхових, гарантійних та сезонних запасів на період перебування підприємства у фінансовій кризі.

Отже, вирішення проблеми підвищення фінансової стійкості і платоспроможності підприємства, та збільшення наявності власних коштів є реальним і можливим перш за все за рахунок подальшого збільшення обсягу реалізації продукції, розмірів прибутку та підвищення рівня прибутковості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аналіз ділової активності // Електронний ресурс. - Режим доступу: http://studopedia.ru/15_46815_analiz-dilovoi-aktivnosti.html;
2. Андреев П. Забезпечення фінансової стійкості сільськогосподарських підприємств. // АПК: економіка і управління. - 2002. - № 9. - С. 49-56.;
3. Базецька Г.І., Суботовська Л.Г., Ткаченко Ю.В. Фінанси підприємства: планування та управління у виробничій сфері [текст]: навч. посіб. / Г. І. Базецька, Л. Г. Суботовська, Ю. В. Ткаченко; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. - Х.: ХНАМГ, 2012. - 292 с.;
4. Баринов В.А. Антикризисное управление: учеб. пособие / В.А. Баринов. - М.: ФБК- ПРЕСС. - 2010. - 488 с.;
5. Бердар. М. М. Фінанси підприємств. Навч. посіб. - К.: Центр учбової літератури, 2010. - 352 с.;
6. Білик М.Д. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. / М.Д. Білик, О.В. Павловська, Н.М. Притуляк, Н.Ю. Невмержицька- К.: КНЕУ, 2005. - 592 с.;
7. Василюк М. Необхідність аналізу фінансової стійкості підприємства задля забезпечення стабільності його функціонування / В. Шкроміда // Економічний аналіз. - 2012. - Т. 11(2). - С. 79-82.;
8. Васьковська Я. В. Оцінка економічного потенціалу підприємства як складова процесу реструктуризації: методичний аспект / Я. В. Васьковська // Вісник економіки транспорту і промисловості, Збірник науково-практичних статей. Розділ: Економіка підприємства. - Харків. - 2009. - С.121-124.;
9. Вдовенко Л. Платоспроможність підприємств: сутність та методика розрахунку показників / Л.Вдовенко // Економічний аналіз: зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: С. І. Шкарабан (голов. ред.) та ін. - Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету, "Економічна думка", 2012. - Вип. 10. - Частина 2. - С. 27-29.;

10. Гавришко Н. В. Взаємозв'язок економічних понять: фінансовий стан підприємства, платоспроможність, фінансова стійкість, ліквідність [Електронний ресурс] / Н.В. Гавришко, С. Ярошук // Наукові записки. - 2006.;
11. Гапак Н.М., Капштан С.А // Особливості визначення фінансової стійкості підприємства // Електронний ресурс. - Режим доступу: http://www.visnyk-ekon.uzhnu.edu.ua/images/pubs/42/42_39.pdf;
12. Городня Т.А., Забезпечення фінансової стійкості та платоспроможності підприємства [Електронний ресурс] / Т. А. Кузик // Науковий вісник НЛТУ України. - 2013. - Вип. 23.16. - С. 191-196.;
13. Гудзь О. Є. Діагностика та управління платоспроможністю в аграрних підприємствах / О.Є. Гудзь // Сталий розвиток економіки. - 2011. - № 7 [10]. - С. 323-326.;
14. Домбровська, Л.В. Зміцнення фінансової стійкості підприємства шляхом оптимізації структури капіталу / Л.В. Домбровська // Ефективна економіка. - 2014. - С. 56-60.;
15. Єпіфанова І. Ю. Сучасні підходи до аналізу ефективності оптимізації структури капіталу підприємств кондитерської галузі України [Електронний ресурс] / І. Ю. Єпіфанова, О. Г. Стемблевська // Економіка та суспільство. - 2016. - № 7. - С. 313-319. - Режим доступу: <http://economyandsociety.in.ua>.;
16. Єпіфанова І. Ю. Фінансовий аналіз та звітність : практикум / І. Ю. Єпіфанова, В. В. Джеджула. - Вінниця : ВНТУ, 2017. - 143 с.;
17. Засоби підвищення фінансової стійкості підприємства // Електронний ресурс. - Режим доступу: http://studopedia.su/5_20916_zasobi-pidvishchennya-finansovoi-stiykosti-pidpriiemstva.html.;
18. Іваннікова О.В Аналіз платоспроможності як фактора фінансової стійкості малих підприємств. Бухгалтерський облік, аналіз та аудит. 2017. Вип. 2 (58). С. 130-136. - Режим доступу: http://psaejrnl.nau.in.ua/journal/2_58_2017_ukr/22.pdf.;

19. Іващенко В. І. Економічний аналіз господарської діяльності / В.І. Іващенко, М.А. Болдох. - К.: ЗАТ "НІЧЛАВА", 2001. - 204 с. 4. Зятковський І. В. Фінанси підприємств: Навчальний посібник / І.В. Зятковський. - 2-ге вид., перероб. та доп. - К.: Кондор, 2003. - 364 с.;
20. Кіндрацька Г.І. Аналіз господарської діяльності: підручник. / Г.І. Кіндрацька, А.Г. Загородній, Ю.І. Кулиняк. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. 320 с.;
21. Кобилецький В. Р., Рентабельність. Сутність та показники / В. Р. Кобилецький // Онлайн-журнал "Financial Analysis online" [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://www.finalon.com/metodyka-rozrakhunku/229-rentabelnist.>;
22. Кобилецький В. Р., Тип фінансової стійкості / В. Р. Кобилецький // Онлайн-журнал "Financial Analysis online" [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://www.finalon.com/metodyka-rozrakhunku/101-typ-finansovoi-stiikosti.>;
23. Ковалев, А. И. Анализ финансового состояния предприятия: монография / А. И.Ковалев, В. П. Привалов. - 5. изд., перераб. и доп. - М.: Центр экономики и маркетинга, 2001. - 249 с.;
24. Колчина Н.В. Финансы организаций (предприятий) / Н. В. Колчина. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2007. - 383 с.;
25. Королович О.О. Проблеми аналізу фінансової стійкості виробничого підприємства / О. О. Королович // Науковий вісник Мукачівського державного університету, 2019. - С.123-130.;
26. Костирко Л.А. Аналіз потенціалу фінансової в системі управління вартістю підприємства/ Л.А. Костирко // Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. - 2015. - № 4 (221). - С. 122-128.;
27. Котляр, М. Л. Оцінка фінансової стійкості підприємства на базі аналітичних коефіцієнтів [Текст] / М. Л. Котляр // Фінанси України. - 2005.- N 1. - С. 113-118.;

28. Коцераба Н.В. Інформаційне забезпечення аудиту фінансової стійкості та платоспроможності підприємства. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2019. Вип. 27. С. 78-21. - Режим доступу: [http://www.visnykeconom.uzhnu.uz.ua/archive/27_1_2019ua/17.pdf.](http://www.visnykeconom.uzhnu.uz.ua/archive/27_1_2019ua/17.pdf;);
29. Кракос Ю.Б., Вепренцова К.А. Методичні рекомендації щодо оцінювання фінансової стійкості на прикладі підприємства фармацевтичної промисловості. Причорноморські економічні студії. 2018. № 33. С. 89-94.
30. Крейнина М. Н. Анализ финансового состояния и инвестиционной привлекательности акционерных обществ в промышленности, строительстве и торговле / М. Н. Крейнина. - М.: ДИС, 1994. - 256 с.;
31. Крухмаль О.В. Антикризове управління в забезпеченні фінансової стійкості банківської системи : монографія / Крухмаль О.В., Коваленко В.В. - Суми: УАБС НБУ, 2007. - 198с.;
32. Куропаткина, О.М. Мониторинг внутренних и внешних факторов финансовой устойчивости розничных торговых организаций / О.М.Куропаткина, Т.Е.Неупокоева // Вестник научно-технического развития. - 2012. - №2 (54). - С. 45-49.;
33. Лахтіонова Л. А. Аналіз фінансової стійкості суб'єктів підприємницької діяльності: монографія / Л. А. Лахтіонова. - К.: КНЕУ, 2011. - 880 с.;
34. Лахтіонова Л.А. Економічна категорія "фінансова стійкість" в сучасному фінансовому аналізі підприємницької діяльності / Л.А. Лахтіонова // Наук. пр. Кіровоград. нац. техн. ун-ту. екон. Науки: Зб. наук. праць. - 2009. - Вип. 6, ч. II. - С. 327-338.;
35. Лищенко М. О. Аналіз фінансової стійкості підприємства як елементу забезпечення фінансової стабільності роботи підприємства / М. О. Лищенко // Вісник Черкаського університету. Серія : Економічні науки. - 2018. - Вип. 2. - С. 49-57. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchuE_2018_2_9.](http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchuE_2018_2_9;);

- 36.Мазаракі А. А. Економіка торговельного підприємства: підручник для вузів / А. А. Мазаракі, Н. М. Ушакова, Л. О. Лігоненко; під ред. проф. Н. М. Ушакової. - К.: "Хрещатик", 1999. - 800 с.;
- 37.Майборода О.Є., Косарева І.П., Каранда О.М. Концептуальні засади управління платоспроможністю підприємства. Молодий вчений. № 3. 2017. С. 793-797.;
- 38.Макарчук І. М. Платоспроможність і ліквідність аграрних підприємств / І.М. Макарчук // Фінанси України. - 2014. - №4. - С.120-126.;
- 39.Мартинюк В. М. Методологічні принципи управління фінансовою стійкістю підприємств торгівлі / В. М. Мартинюк // Наука й економіка. - 2011. - № 4. - С. 27-33.;
- 40.Масленніков Є. І. Методологічні та практичні засади дослідження системи управління фінансовою стійкістю промислового підприємства [моногр.] / Є. І. Масленніков. - Одеса: Прес-кур'єр, 2015. - 316 с.;
- 41.Масленніков Є.І. Інноваційна економіка: теоретичні та практичні аспекти : [моногр.] / Вип. 1; за ред. д.е.н., доц. Є. І. Масленнікова. - Херсон : Гринь Д.С., 2016. - Вип. 1. - 854 с.;
- 42.Матросова, В.О. Фактори впливу на фінансову стійкість підприємств в період кризи / В.О. Матросова, Т.В.Буряк // Вісник Національного технічного університету "ХПІ". - 2010. - №56. - С.27-30.;
- 43.Мних Є. В. Економічний аналіз: підручник/ Є. В. Мних. - К.: Знання, 2011. - 630 с.;
- 44.Модель комплексної оцінки фінансової стійкості підприємств харчової промисловості [Електронний ресурс] Т. М. Бойчак - Режим доступу: [http://www.nbu.gov.ua.](http://www.nbu.gov.ua;);
- 45.Непочатенко О. О. Фінанси підприємств [текст]: підручник / О. О. Непочатенко, Н. Ю. Мельничук. - Київ : "Центр учбової літ", 2013. - 504 с.;
- 46.Ніколаєнко Л.Ф. Розробка фінансової стратегії як елемент антикризової програми підприємства // Електронний ресурс. - Режим доступу:

http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Vchnu_ekon/2010_1_1/011-015.pdf;
f.;

- 47.Орехова К.В. Роль та місце ліквідності та платоспроможності підприємства в сучасному економічному середовищі [Електронний ресурс] /Орехова К.В., Челомбитько Ю.М. // Фінансовокредитна діяльність: проблеми теорії та практики: Збірник наукових праць. - 2011. - № 1. - Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum%20/fkd/2011_1/part2/44.PDF.;
- 48.Партин, Г.О. Особливості впливу чинників на фінансову стійкість підприємства в умовах фінансово-економічної кризи // Науковий вісник НЛТУ України. - 2010. - №20.8. - С. 275-279.;
- 49.Пігуль Н.Г. Аналіз фінансової стійкості підприємств України / Н.Г. Пігуль, А.В. Клименко, Є.І. Пігуль // Приазовський економічний вісник. - 2019. - Випуск 1(12). - С. 186-190.;
- 50.Поддєрьогін А.М., Білик М.Д., Буряк Л.Д., Булгакова С. О., Куліш А. П. Фінанси підприємств: Підручник. - 6. вид., перероб. та доп. - К.: КНЕУ, 2006. - 552 с.;
- 51.Приказка Г.Д. Управління дебіторською заборгованістю підприємства, методи її рефінансування / Г.Д. Приказка, А.Л. Підгірна / Економічні науки // Облік та аудит. -2010. - №7. - С.23-27.;
- 52.Рябенко Г. М. Шляхи покращення фінансового стану підприємств //Інноваційна економіка: збірник наукових праць. - Тернопіль: Тернопільський інститут агропромислового виробництва УААН, 2012. - № 7 (33). - С. 105 - 108.;
- 53.Сакута К. В. Шляхи підвищення конкурентоспроможності підприємства (на прикладі ТОВ "Телекарт-Прилад") - ОНЕУ, 2015. / Електронний ресурс. - Режим доступу: <http://ukrcoop-journal.com.ua>.;
- 54.Сирота В.С. Корпоративна соціальна відповідальність у системі економічної безпеки підприємств: автореф. дис./ В.С. Сирота. - ВНЗ Ун-т економіки та права "КРОК". - Київ, 2016. - 20 с.;

- 55.Сініцин О.О. Характеристика методів регулювання та оптимізації структури капіталу корпорації // Електронний ресурс. - Режим доступу: [http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2927.;](http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2927;)
- 56.Сніткіна І.А. Підходи визначення сутності платоспроможності та класифікація факторів впливу. Науковий вісник Ужгородського Університету. 2019. С. 179-183. - Режим доступу: [https://doi.org/10.24144/2409-6857.2019.1\(53\).179-183.;](https://doi.org/10.24144/2409-6857.2019.1(53).179-183.;)
- 57.Стеца Л. П., Власний оборотний капітал: поняття та методика розрахунку // Електронний ресурс. - Режим доступу: http://sophus.at.ua/publ/vlasnij_oborotnij_kapital_ponjattja_ta_metodika_rozra_khunku/68-1-0-1115.;
- 58.Стрішенець, О. Аналітичний огляд фінансової стійкості підприємства / О. Стрішенець // Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, 2018. - № 3. - С. 59-65.;
- 59.Супрун Н.О. Сутність та зміст поняття управління фінансовою стійкістю підприємства / Н. О. Супрун // Управління розвитком. - 2013. - № 16. - С. 69-72.;
- 60.Тарасенко Н.В. Економічний аналіз діяльності промислового підприємства: навч. посібник для студ. екон. спец. вищих навч. закл. / Н.В. Тарасенко / Національний банк України; Львівський банківський ін-т. - 2. вид., стер. - К.: Алерта, 2003. - 486 с.;
- 61.Тігова Т.М., Селіверстова Л.С., Процюк Т.Б. Аналіз фінансової звітності.: навч. посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2012 - 268с.;
- 62.Ткачик Л.П., Пфайфер В.В. Методи оптимізації структури позикового капіталу підприємства // Електронний ресурс. - Режим доступу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2015/12/81.pdf.;>
- 63.Тютюнник Ю.М. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / Ю.М.Тютюнник. - К.: Знання, 2012. - 815с.;
- 64.Управління громадського харчування та торгівлі // Електронний ресурс. - Режим доступу: <https://opendatabot.ua/c/37793266.;>

- 65.Фещенко О. П. Аналіз ліквідності як важливий етап оцінки фінансового стану підприємств / О. П. Фещенко // Фінанси, облік і аудит. - 2012. - № 19. - С. 212-221.;
- 66.Філатова З. В. Напрямки формування системи управління оборотними активами підприємства [Електронний ресурс] / З. В. Філатова, А. Г. Ротанова. - Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/ppei/2011_29/Filat.pdf.;
- 67.Фурик В.Г., Тітова К.С., Тямушева В.М. Інтегральна оцінка конкурентоспроможності підприємств. Глобальні та національні проблеми економіки. 2017. № 17. С. 467-472.;
- 68.Халатур С. М. Методологія оцінки ліквідності та платоспроможності сільськогосподарських підприємств / Халатур С. М., Бровко Л. І., Моруга Т. О. // Економіка та держава. - 2017. - №12. - С. 56-60.;
- 69.Харченко О. С. Управління платоспроможністю підприємства в системі економічної безпеки /Харченко О.С // Інвестиції: практика та досвід. - 2015. - № 1. - С. 55-59.;
- 70.Цал-Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз. Підручник. / Цал-Цалко Ю. С. - К.: Центр учбової літератури, 2008. - 566 с. 4. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: Навч. посіб. / Г. В. Савицька - 2-ге вид., випр. і доп. - К., 2005. - 662 с.;
- 71.Чегринєць К.В. Фінансова стійкість підприємства: економічна сутність та методи оцінки / К.В. Чегринєць // Управління розвитком. - 2012. - № 10. - С. 51-54.;
- 72.Чемчикаленко Р.А., Яременко В.Г., Павленко О.О. Удосконалення системи діагностики платоспроможності підприємства. Економіка та суспільство. 2018. № 15. С. 780 - 784.;
- 73.Швед Т.В., Біла І.С. Оцінка конкурентоспроможності підприємства. Вісник Мукачівського державного університету. Серія: Економіка і суспільство. 2017. № 8. С. 405-410.;

74.Щербань О. Д. Стратегічні орієнтири управління ліквідністю та діловою активністю підприємства / О. Д. Щербань // Економічний аналіз : зб. наук. праць. - Том 23. - № 2. - С. 206-212.

ДОДАТКИ

Додаток А

Динаміка статей активу балансу ТОВ «УГХТ» 2015-2019 рр.

АКТИВИ						Відхилення			
						2019-2018		2019-2015	
Стаття	2015	2016	2017	2018	2019	Абс., тис.грн	Відн.	Абс., тис.грн	Відн.
I. Необоротні активи									
Нематеріальні активи	115	134	96	78	50	(28)	-36%	(65)	-57%
<i>первісна вартість</i>	903	811	808	774	658	(116)	-15%	(245)	-27%
<i>накопичена амортизація</i>	788	677	712	696	608	(88)	-13%	(180)	-23%
Незавершені капітальні інвестиції	1,529	1,481	1,045	854	1,092	238	28%	(437)	-29%
Основні засоби	167,811	162,904	154,819	140,405	130,431	(9,974)	-7%	(37,380)	-22%
<i>первісна вартість</i>	253,341	251,040	250,845	235,376	233,929	(1,447)	-1%	(19,412)	-8%
<i>знос</i>	85,530	88,136	96,026	94,971	103,498	8,527	9%	17,968	21%
Усього за розділом I	169,455	164,519	155,960	141,337	131,573	(9,764)	-7%	(37,882)	-22%
II. Оборотні активи									
Запаси	39,183	31,997	32,883	22,537	15,015	(7,522)	-33%	(24,168)	-62%
<i>Виробничі запаси</i>	9,918	8,548	6,413	4,977	5,225	248	5%	(4,693)	-47%
<i>Готова продукція</i>	3,451	2,734	1,374	785	1,208	423	54%	(2,243)	-65%
<i>Товари</i>	25,814	20,715	25,096	16,775	8,582	(8,193)	-49%	(17,232)	-67%
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	9,405	7,936	6,511	7,290	7,911	621	9%	(1,494)	-16%
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	2,715	2,781	2,089	2,979	15	(2,964)	-99%	(2,700)	-99%
з бюджетом	20	19	3	-	-	-	0%	(20)	-100%
Інша поточна дебіторська заборгованість	8,971	6,426	5,216	5,038	10,579	5,541	110%	1,608	18%
Гроші та їх еквіваленти	2,395	1,658	1,876	821	397	(424)	-52%	(1,998)	-83%
Готівка	-	-	-	-	117	117	100%	117	100%
Витрати майбутніх періодів	83	90	103	142	-	(142)	-100%	(83)	-100%
Інші оборотні активи	75	75	42	57	217	160	281%	142	189%
Усього за розділом II	62,847	50,982	48,723	38,864	34,134	(4,730)	-12%	(28,713)	-46%
Баланс	232,302	215,501	204,683	180,201	165,707	(14,494)	-8%	(66,595)	-29%

Динаміка статей пасиву балансу ТОВ «УГХТ» 2015-2019 рр.

ПАСИВИ	2015	2016	2017	2018	2019	Відхилення			
						2019-2018		2019-2015	
						Абс., тис.грн	Відн.	Абс., тис.грн	Відн.
Стаття									
I. Власний капітал									
Зареєстрований (пайовий) капітал	3,860	3,860	3,860	3,860	3,860	-	0%	-	0%
Додатковий капітал	204,196	204,191	204,186	204,181	204,176	(5)	0%	(20)	0%
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	(20,492)	(38,293)	(55,950)	(75,697)	(82,478)	(6,781)	9%	(61,986)	302%
Усього за розділом I	187,564	169,758	152,096	132,344	125,558	(6,786)	-5%	(62,006)	-33%
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення									
Усього за розділом II	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III. Поточні зобов'язання і забезпечення									
Короткострокові кредити банків	2,915	2,927	3,274	3,404	1,680	(1,724)	-51%	(1,235)	-42%
Поточна кредиторська заборгованість за:									
товари, роботи, послуги	26,715	26,891	38,220	26,543	18,209	(8,334)	-31%	(8,506)	-32%
розрахунками з бюджетом	573	566	703	633	1,104	471	74%	531	93%
розрахунками зі страхування	247	258	290	304	310	6	2%	63	26%
розрахунками з оплати праці	796	851	953	1,385	1,175	(210)	-15%	379	48%
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	381	405	223	435	-	(435)	-100%	(381)	-100%
Інші поточні зобов'язання	13,111	13,845	8,924	15,153	17,671	2,518	17%	4,560	35%
Усього за розділом III	44,738	45,743	52,587	47,857	40,149	(7,708)	-16%	(4,589)	-10%
Баланс	232,302	215,501	204,683	180,201	165,707	(14,494)	-8%	(66,595)	-29%

Динаміка статей звіту про фінансові результати ТОВ «УГХТ» 2015-2019 рр.

Стаття	2015	2016	2017	2018	2019	Відхилення			
						2019-2018		2019-2015	
						Абс., тис.грн	Відн.	Абс., тис.грн	Відн.
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	375,613	390,677	396,174	341,721	257,942	-83,779	-25%	-117,671	-31%
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	341,733	358,807	365,048	309,925	222,338	-87,587	-28%	-119,395	-35%
Валовий: прибуток/збиток	33,880	31,870	31,126	31,796	35,604	3,808	12%	1,724	5%
Інші операційні доходи	3,493	3,838	4,433	4,657	5,042	385	8%	1,549	44%
Адміністративні витрати	9,113	8,882	7,638	7,376	7,512	136	2%	-1,601	-18%
Витрати на збут	37,076	36,492	36,195	34,973	29,985	-4,988	-14%	-7,091	-19%
Інші операційні витрати	4,877	6,230	8,361	12,722	8,786	-3,936	-31%	3,909	80%
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток/збиток	-13,693	-15,896	-16,635	-18,618	-5,637	12,981	-	8,056	-59%
Інші доходи	5	5	5	7	5	-2	-29%	-	0%
Фінансові витрати	1,489	1,477	828	788	699	-89	-11%	-790	-53%
Інші витрати	425	427	172	252	168	-84	-33%	-257	-60%
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток/збиток	-15,602	-17,795	-17,630	-19,651	-6,499	13,152	-	9,103	-58%
Чистий фінансовий результат: прибуток/збиток	-15,602	-17,795	-17,630	-19,651	-6,499	13,152	-	9,103	-58%

Основні фінансово-економічні показники діяльності ТОВ «УГХТ»

2015-2019 рр.

Показник	Рік					Абсолютне/Відносне Відхилення	
	2015	2016	2017	2018	2019	2019-2015	
						тис.грн	%
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн	375,613	390,677	396,174	341,721	257,942	-117,671	-31.3%
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн	341,733	358,807	365,048	309,925	222,338	-119,395	-34.9%
Валовий прибуток/збиток, тис. грн	33,880	31,870	31,126	31,796	35,604	1,724	5.1%
Чистий прибуток/збиток, тис. грн	-15,602	-17,795	-17,630	-19,651	-6,499	9,103	58.3%
Середньооблікова чисельність працюючих, осіб	648	621	590	522	367	-281	-43.4%

**Показники аналізу ефективності господарської діяльності ТОВ «УГХТ»
матричним методом**

Група	Показники	2018	2019	
I	ЧП на 1 грн	Виручки від реалізації	-0.06	-0.03
		Витрат	-0.05	-0.02
		ВК	-0.15	-0.05
		Вартості майна	-0.11	-0.04
		1 працівника підприємства	-37.65	-17.71
II	Виручка від реалізації на 1 грн	Витрат	0.93	0.96
		ВК	2.58	2.05
		Вартості майна	1.90	1.56
		1 працівника підприємства	654.64	702.84
III	Витрати на 1 грн	ВК	2.77	2.15
		Вартості майна	2.03	1.63
		1 працівника підприємства	701.22	734.30
IV	ВК на 1 грн	Вартості майна	0.73	0.76
		1 працівника підприємства	253.53	342.12
V	Вартість майна на	1 працівника підприємства	345.21	451.52

Матриця ефективності господарської діяльності ТОВ «УГХТ»

	Чистий прибуток (<i>П</i>)	Виручка від реалізації продукції (<i>Р</i>)	Витрати (<i>В</i>)	Власний капітал (<i>К</i>)	Вартість майна (<i>М</i>)	Середньо- облікова чисельність працівників ($\bar{Ч}$)
Чистий прибуток (<i>П</i>)	1	X	X	X	X	X
Виручка від реалізації продукції (<i>Р</i>)	0.44	1	X	X	X	X
Витрати (<i>В</i>)	0.45	1.03	1	X	X	X
Власний капітал (<i>К</i>)	0.35	0.8	0.78	1	X	X
Вартість майна (<i>М</i>)	0.36	0.82	0.8	1.03	1	X
Середньо- облікова чисельність працівників ($\bar{Ч}$)	0.47	1.07	1.05	1.35	1.31	1

Показники ділової активності ТОВ «УГХТ» за 2015-2019 роки

Показники	Роки					Відхилення (+/-) 2019до:	
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2018
Коефіцієнт оборотності активів, разів	1.58	1.74	1.89	1.78	1.49	-0.09	-0.28
Оборотність активів, днів	228	206	191	203	241	14	39
Коефіцієнт оборотності основних засобів, разів	2.21	2.36	2.49	2.31	1.90	-0.30	-0.41
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, разів	36.72	45.06	54.85	49.52	33.94	-2.78	15.58
Оборотність дебіторської заборгованості, днів	10	8	7	7	11	1	3
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості, разів	12.69	13.39	11.21	9.57	9.94	-2.75	0.37
Оборотність кредиторської заборгованості, днів	28	27	32	38	36	8	-1
Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів, разів	8.42	10.08	11.25	11.18	11.84	3.42	0.66
Оборотність матеріальних запасів, днів	43	36	32	32	30	-12	-2
Коефіцієнт оборотності власного капіталу, разів	1.96	2.19	2.46	2.40	2.00	0.04	-0.40
Оборотність власного капіталу, днів	183	165	146	150	180	-3	30

Система відносних показників аналізу фінансової стійкості [44]

№	Показники	Формула	Умовні позначення	Нормативне значення
1	Коефіцієнт автономії (Кавт.)	$\frac{ВК}{ВБ}$	ВК – Власний капітал; ВБ – Валюта балансу;	0,4-0,6
2	Коефіцієнт фінансової залежності (Кф.з.)	$\frac{ВБ}{ВК}$	ПК – Позиковий капітал;	1,67-2,5
3	Коефіцієнт фінансового ризику (Кф.р.)	$\frac{ПК}{ВК}$	ВОК – Власні оборотні кошти;	<0,7
4	Коефіцієнт співвідношення власних оборотних активів і загальної величини оборотних активів (Кз.оа.вок.)	$\frac{ВОК}{ОА}$	ОА – Оборотні активи; ДЗ – Довгострокові зобов'язання; НА – Необоротні активи;	≥0,1
5	Коефіцієнт маневреності власного капіталу (Кман.)	$\frac{ВОК}{ВК}$		≥0,5
6	Коефіцієнт структури покриття довгострокових капіталовкладень (Кп.д.в.)	$\frac{ДЗ}{НА}$		зниження
7	Коефіцієнт довгострокового залучення капіталу (Кд.з.н.к.)	$\frac{ДЗ}{ВК + ДЗ}$		0,4-0,5

**Динаміка відносних показників фінансової стійкості ТОВ «УГХТ» за
2017-2019 рр.**

№	Показники	2015	2016	2017	2018	2019	Відхилення (+/-) 2019до:	
							2015	2018
1	Коефіцієнт автономії	0.81	0.79	0.74	0.73	0.76	-0.05	0.03
2	Коефіцієнт фінансової залежності	1.24	1.27	1.35	1.36	1.32	0.08	-0.04
3	Коефіцієнт фінансового ризику	0.24	0.27	0.35	0.36	0.32	0.08	-0.04
4	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0.10	0.03	-0.03	-0.07	-0.05	-0.15	0.02
5	Коефіцієнт співвідношення власних оборотних активів і загальної величини оборотних активів	0.29	0.10	-0.08	-0.23	-0.18	-0,47	0.06

Абсолютні показники фінансової стійкості ТОВ «УГХТ» за 2017-2019 рр.

Показники	2015	2016	2017	2018	2019
Наявність власних оборотних коштів (Квл.)	18,109	5,239	-3,864	-8,993	-6,015
Наявність власних та довгострокових зобов'язань (Квл.д.з.)	18,109	5,239	-3,864	-8,993	-6,015
Наявність загальних коштів (Кзаг.)	21,024	8,166	-590	-5,589	-4,335
Нестача (-) / надлишок (+) власних оборотних коштів (\pm Квл.)	-21,074	-26,758	-36,747	-31,530	-21,030
Нестача (-) / надлишок (+) власних коштів і довгострокових зобов'язань (\pm Квл.д.з.)	-21,074	-26,758	-36,747	-31,530	-21,030
Нестача (-) / надлишок (+) загальних джерел покриття запасів (\pm Кзаг.)	-18,159	-23,831	-33,473	-28,126	-19,350
Трифакторна модель (S) = (\pmКвл.;\pm Квл.д.;\pmКзаг)	(0,0,0)				
Тип фінансової стійкості	Кризовий фінансовий стан				

Агрегований баланс ТОВ «УГХТ» у 2015 і 2019 роках

Роки		Зіставлення 2019			Роки		Платіжний надлишок (нестача)	
2015	2019	Актив		Пасив	2015	2019	2015	2019
2,395	397	A1	<	П1	41,823	38,469	-39,428	-38,072
21,269	18,722	A2	>	П2	2,915	1,680	18,354	17,042
39,183	15,015	A3	>	П3	-	-	39,183	15,015
169,455	131,573	A4	>	П4	187,564	125,558	-18,109	6,015
232,302	165,707	Баланс		Баланс	232,302	165,707	-	-

**М1. Баланс (Звіт про фінансовий стан) ТОВ «УГХТ»
на 31 грудня 2016 року**

АКТИВ	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	115	134
первісна вартість	1001	903	811
накопичена амортизація	1002	788	677
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1,529	1,481
Основні засоби	1010	167,811	162,904
первісна вартість	1011	253,341	251,040
знос	1012	85,530	88,136
Усього за розділом I	1095	169,455	164,519
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	39,183	31,997
Виробничі запаси	1101	9,918	8,548
Готова продукція	1103	3,451	2,734
Товари	1104	25,814	20,715
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	9,405	7,936
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	2,715	2,781
з бюджетом	1135	20	19
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	8,971	6,426
Гроші та їх еквіваленти	1165	2,395	1,658
Готівка	1166	-	-
Витрати майбутніх періодів	1170	83	90
Інші оборотні активи	1190	75	75
Усього за розділом II	1195	62,847	50,982
Баланс	1300	232,302	215,501

ПАСИВ	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3,860	3,860
Додатковий капітал	1410	204,196	204,191
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(20,492)	(38,293)
Усього за розділом I	1495	187,564	169,758
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Усього за розділом II	1595	-	-

Продовження додатку М

1	2	3	4
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	2,915	2,927
Поточна кредиторська заборгованість за:			
товари, роботи, послуги	1615	26,715	26,891
розрахунками з бюджетом	1620	573	566
розрахунками зі страхування	1625	247	258
розрахунками з оплати праці	1630	796	851
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	381	405
Інші поточні зобов'язання	1690	13,111	13,845
Усього за розділом III	1695	44,738	45,743
Баланс	1900	232,302	215,501

**М2. Баланс (Звіт про фінансовий стан) ТОВ «УГХТ»
на 31 грудня 2017 року**

АКТИВ	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	134	96
первісна вартість	1001	811	808
накопичена амортизація	1002	677	712
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1,481	1,045
Основні засоби	1010	162,904	154,819
первісна вартість	1011	251,040	250,845
знос	1012	88,136	96,026
Усього за розділом I	1095	164,519	155,960
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	31,997	32,883
Виробничі запаси	1101	8,548	6,413
Готова продукція	1103	2,734	1,374
Товари	1104	20,715	25,096
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	7,936	6,511
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	2,781	2,089
з бюджетом	1135	19	3
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	6,426	5,216
Гроші та їх еквіваленти	1165	1,658	1,876
Готівка	1166	-	-
Витрати майбутніх періодів	1170	90	103
Інші оборотні активи	1190	75	42
Усього за розділом II	1195	50,982	48,723
Баланс	1300	215,501	204,683

Продовження додатку М

ПАСИВ	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3,860	3,860
Додатковий капітал	1410	204,191	204,186
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(38,293)	(55,950)
Усього за розділом I	1495	169,758	152,096
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення		-	-
Усього за розділом II	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	2,927	3,274
Поточна кредиторська заборгованість за:			
товари, роботи, послуги	1615	26,891	38,220
розрахунками з бюджетом	1620	566	703
розрахунками зі страхування	1625	258	290
розрахунками з оплати праці	1630	851	953
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	405	223
Інші поточні зобов'язання	1690	13,845	8,924
Усього за розділом III	1695	45,743	52,587
Баланс	1900	215,501	204,683

**МЗ Баланс (Звіт про фінансовий стан) ТОВ «УГХТ»
на 31 грудня 2018 року**

АКТИВ	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	96	78
первісна вартість	1001	808	774
накопичена амортизація	1002	712	696
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1,045	854
Основні засоби	1010	154,819	140,405
первісна вартість	1011	250,845	235,376
знос	1012	96,026	94,971
Усього за розділом I	1095	155,960	141,337
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	32,883	22,537
Виробничі запаси	1101	6,413	4,977
Готова продукція	1103	1,374	785
Товари	1104	25,096	16,775
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	6,511	7,290

Продовження додатку М

1	2	3	4
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	2,089	2,979
з бюджетом	1135	3	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	5,216	5,038
Гроші та їх еквіваленти	1165	1,876	821
Готівка	1166	-	-
Витрати майбутніх періодів	1170	103	142
Інші оборотні активи	1190	42	57
Усього за розділом II	1195	48,723	38,864
Баланс	1300	204,683	180,201

ПАСИВ	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3,860	3,860
Додатковий капітал	1410	204,186	204,181
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(55,950)	(75,697)
Усього за розділом I	1495	152,096	132,344
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Усього за розділом II	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	3,274	3,404
Поточна кредиторська заборгованість за:			
товари, роботи, послуги	1615	38,220	26,543
розрахунками з бюджетом	1620	703	633
розрахунками зі страхування	1625	290	304
розрахунками з оплати праці	1630	953	1,385
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	223	435
Інші поточні зобов'язання	1690	8,924	15,153
Усього за розділом III	1695	52,587	47,857
Баланс	1900	204,683	180,201

М4 Баланс (Звіт про фінансовий стан) ТОВ «УГХТ»

на 31 грудня 2019 року

АКТИВ	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	78	50
первісна вартість	1001	774	658

Продовження додатку М

1	2	3	4
накопичена амортизація	1002	696	608
Незавершені капітальні інвестиції	1005	854	1,092
Основні засоби	1010	140,405	130,431
первісна вартість	1011	235,376	233,929
знос	1012	94,971	103,498
Усього за розділом I	1095	141,337	131,573
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	22,537	15,015
Виробничі запаси	1101	4,977	5,225
Готова продукція	1103	785	1,208
Товари	1104	16,775	8,582
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	7,290	7,911
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	2,979	15
з бюджетом	1135	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	5,038	10,579
Гроші та їх еквіваленти	1165	821	397
Готівка	1166	-	117
Витрати майбутніх періодів	1170	142	-
Інші оборотні активи	1190	57	217
Усього за розділом II	1195	38,864	34,134
Баланс	1300	180,201	165,707

ПАСИВ	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3,860	3,860
Додатковий капітал	1410	204,181	204,176
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(75,697)	(82,478)
Усього за розділом I	1495	132,344	125,558
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення		-	-
Усього за розділом II	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	3,404	1,680
Поточна кредиторська заборгованість за:			
товари, роботи, послуги	1615	26,543	18,209
розрахунками з бюджетом	1620	633	1,104
розрахунками зі страхування	1625	304	310
розрахунками з оплати праці	1630	1,385	1,175
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	435	-
Інші поточні зобов'язання	1690	15,153	17,671

Продовження додатку М

1	2	3	4
Усього за розділом III	1695	47,857	40,149
Баланс	1900	180,201	165,707

Н1 Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) ТОВ «УГХТ» за 2016 р.

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

ПАСИВ	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	390,677	375,613
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	358,807	341,733
Валовий: прибуток/збиток	2090	31,870	33,880
Інші операційні доходи	2120	3,838	3,493
Адміністративні витрати	2130	8,882	9,113
Витрати на збут	2150	36,492	37,076
Інші операційні витрати	2180	6,230	4,877
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток/збиток	2195	-15,896	-13,693
Інші доходи	2240	5	5
Фінансові витрати	2250	1,477	1,489
Інші витрати	2270	427	425
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток/збиток	2295	-17,795	-15,602
Чистий фінансовий результат: прибуток/збиток	2355	-17,795	-15,602

Н2 Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) ТОВ «УГХТ» за 2017 р.

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

ПАСИВ	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	396,174	390,677
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	365,048	358,807
Валовий: прибуток/збиток	2090	31,126	31,870
Інші операційні доходи	2120	4,433	3,838
Адміністративні витрати	2130	7,638	8,882
Витрати на збут	2150	36,195	36,492
Інші операційні витрати	2180	8,361	6,230
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток/збиток	2195	-16,635	-15,896

Продовження додатку Н

1	2	3	4
Інші доходи	2240	5	5
Фінансові витрати	2250	828	1,477
Інші витрати	2270	172	427
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток/збиток	2295	-17,630	-17,795
Чистий фінансовий результат: прибуток/збиток	2355	-17,630	-17,795

**Н3 Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) ТОВ «УГХТ»
за 2018 р.**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

ПАСИВ	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	341,721	396,174
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	309,925	365,048
Валовий: прибуток/збиток	2090	31,796	31,126
Інші операційні доходи	2120	4,657	4,433
Адміністративні витрати	2130	7,376	7,638
Витрати на збут	2150	34,973	36,195
Інші операційні витрати	2180	12,722	8,361
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток/збиток	2195	-18,618	-16,635
Інші доходи	2240	7	5
Фінансові витрати	2250	788	828
Інші витрати	2270	252	172
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток/збиток	2295	-19,651	-17,630
Чистий фінансовий результат: прибуток/збиток	2355	-19,651	-17,630

**Н4 Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) ТОВ «УГХТ»
за 2019 р.**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

ПАСИВ	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	257,942	341,721

Продовження додатку Н

1	2	3	4
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	222,338	309,925
Валовий: прибуток/збиток	2090	35,604	31,796
Інші операційні доходи	2120	5,042	4,657
Адміністративні витрати	2130	7,512	7,376
Витрати на збут	2150	29,985	34,973
Інші операційні витрати	2180	8,786	12,722
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток/збиток	2195	-5,637	-18,618
Інші доходи	2240	5	7
Фінансові витрати	2250	699	788
Інші витрати	2270	168	252
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток/збиток	2295	-6,499	-19,651
Чистий фінансовий результат: прибуток/збиток	2355	-6,499	-19,651